

Nurmeksen kaupunki

TALOUSARVIO JA
TALOUSSUUNNITELMA
VUOSILLE 2015–2018

SISÄLLYSLUETTELO

sivut

1. TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT	2
1.1. Yleinen taloudellinen tilanne	2
1.2. Kuntatalouden näkymät vuosina 2014-2015.....	3
1.3. Nurmeksien kaupungin taloudelliset näkymät	5
2. STRATEGINEN SUUNNITELMA	7
3. TALouden TASAPAINOTTAMINEN	7
4. TALOUSARVION LASKENTAPERUSTEET JA OHJEISTUS	8
5. KÄYTTÖTALOUSOSA	11
5.1. Keskusvaalilautakunta.....	11
5.2. Tarkastuslautakunta	12
5.3. Kaupunginvaltuusto.....	13
5.4. Kaupunginhallitus	14
5.5. Sosiaalilautakunta	16
5.6. Sivistyslautakunta.....	22
5.7. Rakennus- ja ympäristölahtakunta	26
5.8. Tekninen lautakunta.....	27
5.9. Käyttötaloulosa yhteensä	27
5.10. Tuloslaskelma	32
6. INVESTOINTIOHJELMA	33
7. RAHOITUSOSA	35

1. TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT

1.1. Yleinen taloudellinen tilanne

Suomen bruttokansantuotteen määrä laski viime vuonna 1,2 prosenttia ollen jo toinen peräkkäinen negatiivisen talouskasvun vuosi. Myös ennakkolliset tuotantoluvut alkuvuodelta ovat olleet heikkoja, sillä esimerkiksi tuotannon suhdannekuvaajan työpäiväkorjattu kehitys on ollut koko kesän miinusmerkkinen edelliseen vuoteen verrattuna. Erityisen heikkoa kehitys on ollut teollisuudessa ja rakentamisessa.

Suomen talouden omien rakenneongelmien lisäksi yksi syy vaimeaan alkuvuoden talouskehitykseen lienee Ukrainan kriisin kärjistyminen, siitä seuranneet vastapakkotteet sekä lisääntynyt epävarmuus tulevaisuudennäkymiin.

Valtiovarainministeriön tuoreen suhdanne-ennusteen mukaan EU:n pakotteilla ja Venäjän asettamilla vastapakotteilla ei ole merkittäviä suoria makrotason vaikutuksia Suomeen. Kaikki suhdannelaitokset ovat yhtä mieltä siitä, että kriisin pitkeytyessä epäsuorat vaikutukset Suomen talouteen ovat toteutuessaan merkittävät.

Toisaalta muu kansainvälinen talous näyttäisi palanneen vakaammalle kasvuralle. Yhdysvalloissa talouskasvun ennakoitaan jatkuvan lähivuodet kolmen prosentin tuntumassa ja euroalueellakin kasvu palautunee yhden prosentin lukemiin. Tiukimmin kasvun syrjässä ovat kiinni Saksa ja esimerkiksi Espanja, mutta erot euroalueen maiden välillä ovat hyvin suuret.

Viime aikoina laadituissa suhdanne-ennusteissa on esitetty jossain määrin toisistaan poikkeavia näkemyksiä Suomen kansantalouden kehityksestä tänä ja ensi vuonna. Tyypillistä kuitenkin on, että kasvuennusteet ovat synkentyneet viime keväänä laadittuihin arvioihin verrattuna

Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan BKT ei kasva tänä vuonna, vaikka ennuste pitääkin sisällään hyvin maltillisen suhdannekäänteen. Suhdannekäänteen pohjautuu paljolti nettoviennin positiiviseen vaikutukseen, sillä tavaroiden ja palvelujen viennin ennakoitaan lisääntyvän 0,4 % samalla kun tuonti supistuu. Sen sijaan yksityisen kulutuksen ei ennakoita kasvavan tänä vuonna lainkaan heikkojen ostovoima- ja työllisyysnäkömyiden edessä. Myös investointien arvioidaan pysyvän kuluvana vuonna alamaissa, mikä johtuu muun muassa asuinrakennusinvestointien sekä kone- ja laiteinvestointien heikosta kehityksestä.

Monet muut ennustelaitokset ennakoivat kuluvalle vuodelle tyypillisesti heikompaa yksityisen kulutuksen kehitystä, minkä seurauksena BKT:n kasvu painuu miinuksen puolelle. Toteutuessaan se olisi jo kolmas perättäinen negatiivisen talouskasvun vuosi. Vastaava tilanne on eletty ainoastaan 1990-alun lamavuosina. Yleisesti voidaan todeta, että kansainvälisen finanssikriisin jälkeisen ajanjakson talouskasvu tulee jäämään näillä näkymin historiallisen heikolle tasolle.

Ensi vuonna talouskasvun arvioidaan laaja-pohjaistuvan ja piristyvän, vaikka ennuste-laitosten kasvuluvut ovatkin tasoltaan hyvin vaatimattomia. Tuoreimpien ennusteiden mukaan ensi vuoden kasvuprosentit painottuvat noin 0,5–1,5 prosentin tuntumaan.

Valtiovarainministeriön mukaan vuoden 2015 kasvuksi muodostuu 1,2 prosenttia. Yksityinen kulutus kääntyy ministeriön mukaan hienoiseen kasvuun siitä huolimatta, että kotitalouksien reaalitytulot polkevat yhä paikallaan. Yleisen talouskehityksen piristymisen arvioidaan kuitenkin hälventävän kuluttajien kokemaa epävarmuutta. Ennakoitua suhdannekäännettä ajaa eteenpäin erityisesti viennin ja investointien piristyminen. Viennin kasvuksi odotetaan 4 prosenttia. Kasvuodotukset eri toimialoilla ovat hyvin samankaltaiset, sillä tuotannon odotetaan lisääntyvän niin teollisuudessa, rakentamisessa kuin palveluissakin yhden prosentin paremmalle puolelle.

Talouden piristymisestä huolimatta työmarkkinoiden tilanne on edelleen heikko. Työttömyyden odotetaan pysyvän yhä entisellä, varsin korkealla, tasollaan, eikä

työllisyysasteeseen odoteta merkittäviä parannuksia. Kuluttajahintojen arvioidaan nousevan 1,5 prosenttia. Pelkästään kulutusverojen kiristykset nostavat kuluttaja-hintaindeksiä arviolta noin puoli prosenttiyksikköä vuonna 2015.

Valtiovarainministeriön ennustaa vuoden 2016 bruttokansantuotteen kasvuksi 1,4 prosenttia, ja muutkin ennusteen julkaisseet laitokset ennakoivat kyseiselle vuodelle hyvin samansuuntaista kasvua. Bruttokansantuotteen historiallisen matala kasvu ennusteajanjaksolla johtuu muun muassa väestön ikääntymisestä, tuotantorakenteen ongelmista sekä investointiasteen jo pidempään jatkuneesta voimakkaasta laskusta.

1.2. Kuntatalouden näkymät vuosina 2014-2015

Kunta-alalla saavutettiin viime vuoden loppupuolella neuvottelutulos virka- ja työehtosopimuksista vuosille 2014–2016. Työllisyys- ja kasvusopimuksen mukaisten kunnallisten työ- ja virkaehtosopimusten sopimuskausi on voimassa 31.1.2017 asti, ja kausi koostuu kahdesta osasta. Ensimmäinen jakso päättyy vuoden 2015 lopussa, ja sille ajoittuu kaksi sopimuskorotusta. Pääsääntöisesti kuluvan vuoden heinäkuuhun ajoittuneiden sopimuskorotusten kustannusvaikutus on keskimäärin 0,8 %. Korotuksen talousarviovaikutus on puolet tästä eli 0,4 %.

Vuonna 2015 sopimuskorotukset toteutetaan pääsääntöisesti 1.7.2015. Keskimäärin sopimuskorotuksen kustannusvaikutus on 0,4 prosenttia, mutta koska jo tänä vuonna voimaan tullutta vuosilomauudistusta rahoitettiin näistä varoista, ensi vuoden kustannusvaikutus pienenee kunta-alalla keskimäärin 0,3 prosenttiin. Tästä puolen vuoden talousarviovaikutus on 0,15 %. Palkkakustannuksiin vaikuttaa myös 0,4 prosentin suuruinen palkkaperintö, minkä vuoksi sopimuskorotusten kustannusvaikutus vuonna 2015 on noin 0,6 prosenttia. Lisäksi palkkakustannuksiin vaikuttavat myös mahdolliset työkokemuslisien kertymät, työnantajakohtaiset ratkaisut (esim. säästöt) ja henkilöstörakenteen muutokset. Toisen jakson sopimusratkaisusta neuvotellaan vuonna 2015.

Kuntien palkkauskustannukset kasvavat aikaisempiin vuosiin nähden siis varsin maltillisesti. Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan kunta-alan ansiotasoindeksi nousee kuluvana vuonna kuitenkin sopimuskorotusten osoittamia lukemia korkeammaksi eli 1,2 prosenttiin. Ensi vuonna ansiotasoindeksin arvioidaan pysyvän samoissa kasvu-lukemissa.

Koko valtakunnan tasolla kunta-alan palkkasumman muutosten arviointia vaikeuttavat tänä ja ensi vuonna kunnallisten liikelaitosten ja ammattikorkeakoulujen yhtiöittäminen. Kunnan hoitaessa tehtävää kilpailuilla markkinoilla sen tulee antaa tehtävä pääsääntöisesti osakeyhtiölle, osuuskunnalle, yhdistykselle tai säätiölle. Yhtiöittämisten myötä osa aikaisemmin kuntatalouteen liittyneistä toiminnoista siirtyy kuntatalouden ulkopuolelle. Tämä näkyy kuntatalouden kehitysarviossa useina muutoksina sekä tulo- että menopuolella. Energialaitosten ja satamien yhtiöittämiset vaikuttavat kuntatalouden menoennusteeseen erityisesti vuonna 2015, jolloin noin 2000 henkeä siirtyy hallinnollisesti kuntataloustilastojen ulkopuolelle. Karkean arvion mukaan kuntien palkkasumma pienenee muutoksen seurauksena noin 125 milj. eurolla. Yhtiöittämiset vaikuttavat myös muihin palkkaus- ja vuosikustannuksiin, poistoihin sekä esimerkiksi investointimenoihin.

Liikelaitosten yhtiöittämisvelvoitteen ohella kunnallisten ammattikorkeakoulujen yhtiöittäminen on pienentänyt kuntatalouden menoja jo vuodesta 2013 lähtien. Kun vuonna 2012 kuntien tai kuntayhtymien ammattikorkeakouluja oli kymmenisen kappaletta, niin tänä vuonna niitä on jäljellä enää kolme. Vuonna 2014 kuntien palkkasumman arvioidaan vähentyvän ammattikorkeasektorilla tapahtuneiden muutosten myötä noin 130 milj. eurolla. Vuonna 2015 toteutettava ammattikorkeakoulujen rahoitusuudistus poistaa viimeisetkin ammattikorkeakoulut kuntataloudesta, minkä seurauksena kuntien palkkamenot pienenevät kumulatiivisesti noin 190

milj. eurolla.

Yhteensä yhtiöittämiset pienentävät kuntien palkkasummaennustetta siten, että muutosprosentti putoaa kuluvana vuonna -0,4 prosenttiin ja ensi vuonna palkkasumman arvioidaan pysyvän ennallaan. Ilman yhtiöittämisistä aiheutuvaa vähennystä palkkasumma kasvaisi molempina vuosina 0,6–1,0 prosenttia.

Kuntatyönantajan sosiaalivakuutusmaksut alenevat sekä tänä että ensi vuonna. Kuluvana vuonna maksukevennys on voimakkaampaa, sillä sekä työttömyysvakuutusmaksu että eläkemaksu laskevat. Toisaalta kuntatyönantajan sairausvakuutusmaksu nousee. Keskimäärin sosiaalivakuutusmaksut kevenevät 0,4 prosenttiyksiköllä. Ensi vuonna maksutason arvioidaan laskevan 0,1 prosenttiyksiköllä.

Kuntatyönantajan keskimääräinen sosiaalivakuutusmaksujen taso suhteessa palkkasummaan säilyy tänä ja ensi vuonna noin 30 prosentissa, mutta vähitellen vuoteen 2018 mennessä maksujen arvioidaan laskevan 29,5 prosentin tuntumaan.

Sosiaalivakuutusmaksuista vuodelle 2015 päätetään loppuvuonna, minkä jälkeen niistä tiedotetaan muun muassa tulevissa kunta-taloustiedotteissa.

Kunta-alan kustannustaso kohosi vuonna 2013 peruspalvelujen hintaindeksillä mitattuna 1,8 %, kun se sitä edellisenä vuonna oli 3,4 prosenttia. Tänä vuonna peruspalvelujen hintaindeksillä mitatun kustannustason nousun arvioidaan hidastuvan prosenttiin tuntumaan. Vuonna 2015 kustannustason nousun arvioidaan pysyvän samalla tasolla.

Kuntien verotilitykset yhteensä kasvoivat viime vuonna peräti 6,8 prosenttia, minkä seurauksena tilitysten taso nousi 20,6 mrd. euroon. Kuluvana vuonna verotilitysten kasvuvauhti tippuu Kuntaliiton veroennustekehikon mukaan reippaasti viime vuoden poikkeuksellisen korkealta tasolta. Verotulojen hitaaseen kasvuun vaikuttavat myös muun muassa uuden työmarkkinaratkaisun maltilliset sopimuskorotukset, vaatimaton talouskehitys, veroperustemuutokset sekä väestön ikääntyminen.

Koko talouden palkkasumma kasvaa tänä vuonna hyvin vaimeasti, sillä alkuvuoden heikon kehityksen perusteella palkkasummaennuste on laskettu 0,7 prosenttiin. Yhteensä ansiotulojen arvioidaan lisääntyvän 2,2 prosenttia, sillä eläketulot ja työttömyysturvaetuudet kasvavat reippaasti. Kunnallisveron tilityksiä pienentävät kuitenkin osaltaan kunnallisverotuksen vähennyksiin tehdyt perustemuutokset, kuten työtulovähennyksen ja perusvähennyksen muutokset.

Kunnallisverojen kasvun arvioidaankin jäävän tänä vuonna 1,4 prosenttiin, vaikka lähes puolet kunnista nosti vuoden alussa tuloveroprosenttejaan. Korotusten seurauksena kuntien keskimääräinen kunnallisveroprosentti nousi 0,36 prosenttiyksiköllä 19,74 prosenttiin. Yhteensä kunnallisveroa arvioidaan tilitettävän tänä vuonna noin 18,2 miljardia euroa.

Vuonna 2015 ansiotulojen kasvuvauhti pysyy lähes ennallaan noin kahdessa prosentissa, sillä palkkasummaennusteen arvioidaan nousevan yleisen talouskasvun piristymisen myötä 1,7 prosenttiin. Sopimuspalkat nousevat maltillisesti, mutta muut tekijät nostavat yleistä ansiotasoindeksiä reippaasti.

Palkkasumman kasvun kiihtymisestä huolimatta kunnallisveron tilitysten ennakoidaan kasvavan vuonna 2015 vain 1,2 prosenttia. Keskeinen syy tilitysten vaimeaan kasvuun on kunnallisverosta myönnettävien vähennysten kasvu. Vuonna 2015 tullaan korottamaan useita vähennyksiä, kuten kunnallisverotuksen eläketulovähennystä, työtulovähennystä ja perusvähennystä. Myös uusi lapsivähennys ja valtion tuloveroasteikon kolmen alimman tulorajan korotus 1,7 prosentilla vaimentavat kunnallisveron kasvua. Kaikkien kuntien tuloveroihin vaikuttavien veroperustemuutosten yhteisvaikutukseksi vuonna 2015 arvioidaan -131 milj. euroa. Verotulomenetykset kuitenkin kompensoidaan kunnille täysimääräisesti valtionosuusjärjestelmän kautta lisäämällä kuntien valtionosuuksia.

Vuonna 2014 kuntien jako-osuus yhteisöveron tuotosta on 35,56 %. Heikko talouskasvu ei näytä välittyvän kuluvana vuonna kuntien yhteisöverokertymään dramaattisesti lähinnä tilitysten ajoituksiin liittyvien tekijöiden vuoksi. Yhteisöverotuoton arvioidaan kasvavan tänä vuonna peräti 6,0 prosentilla, jolloin sitä kertyy

kunnille noin 1,39 mrd. euroa.

Ensi vuonna sovellettava kuntien yhteisöveron jako-osuus nousee tämän vuoden luvusta, sillä kuntien yhteisöveron jako-osuutta nostetaan 75 miljoonalla eurolla työmarkkinatuki uudistukseen liittyvien lisä-kustannusten kompensoimiseksi kunnille. Yhteisöveroon on esitetty myös muita pienempiä veroperustemuutoksia, jotka tullaan kompensoimaan kunnille yhteisöveron jako-osuutta muuttamalla. Peruspalvelubudjetin ennuste kuntien osuudeksi yhteisöveron tuotosta ensi vuonna on 36,36, mutta luku täsmentyy vielä loppuvuoden aikana.

Tämän hetkessä ennusteissa on lähdetty siitä, että kunnille tilitetään yhteisöveroa vuonna 2015 kokonaisuudessaan 1,47 miljardia euroa. Tällöin yhteisövero kasvaisi 5,8 % edelliseen vuoteen verrattuna. Kuntien jako-osuuden väliaikainen viiden prosenttiyksikön korotus päättyy vuonna 2016, jos asiasta ei tehdä uutta päätöstä tulevassa hallitusohjelmassa.

Kiinteistöveron tilitykset nousevat kiinteistöverouudistustyön vuoksi vuonna 2014 reippaasti. Tilitysten määrän arvioidaan lisääntyvän yli 10 prosenttia, jolloin kiinteistövero kasvaa noin 1,5 mrd. euroon. Vuonna 2015 kiinteistöveroa arvioidaan kertyvän noin neljä prosenttia enemmän kuin kuluvana vuonna.

Kuntien verotulojen arvioidaan lisääntyvän tänä vuonna kokonaisuudessaan noin 2,3 %. Ensi vuonna verotulojen kasvu hieman hiipuu.

1.3. Nurmeksen kaupungin taloudelliset näkymät

Pielisen Karjalan seutukunnassa kaikkien toimialojen liikevaihto on kasvanut vuoden 2013 kevästä vuoden 2014 kevääseen peräti 7,1 % kun vuotta aikaisemmin kasvu oli 1,7 %. Kasvua nostaa erityisesti puun sahauksen voimakas kasvu, 43,4% ja metalliteollisuuden 14,6 %:n ja rakentamisen 17,8 %:n kasvu. Teollisuudesta vain elintarviketeollisuus supistui -1,9 %. Majoitus- ja ravitsemistoiminnan 1,3 %:n ja kaupan 0,6 %:n kasvu nostivat palvelut juuri 0,1 %:n kasvulla plussan puolelle. Vuotta aikaisemmin kaupan kasvu oli poikkeuksen korkea, 6,9 %. Vuoden 2014 talouskehityksen hiipumisesta indikoi kuljetuksen supistuminen -3,4 %. Tämä muutos tapahtui erityisesti huhti-kesäkuussa. Kaikkiaan Pielisen Karjala nosti koko Pohjois-Karjalan liikevaihdon kasvun 1,7 %:iin kun koko maan kasvu jäi 0,6 %:iin. Pohjois-Karjalan näkymä on vuodelle 2015 parempi kuin maassa keskimäärin.

Pielisen Karjalan työllisyyskehitys elokuuhun 2014 on vähentänyt maakunnan työttömyyttä -0,9 %:iin kun koko maan työttömyys on heikentynyt noin 10 %. Pielisen Karjalan työttömyyttä ovat alentaneet eläköityminen ja aktivointitoimet. Seudun työttömyys on edelleen hieman maakunnan keskiarvoa korkeampaa. Maakunnan työttömyys on alempaa kuin Lapissa, Kainuussa ja Keski-Suomessa.

Vuoden 2015 alusta toteutetaan valtionosuuslainsäädännön muutos, joka merkitsee Nurmekselle vuoden 2014 laskentaperusteilla 1,6 miljoonan (193 euroa/asukas) lisäystä peruspalveluiden valtionosuuksiin. Muutos toteutetaan neljän vuoden siirtymällä 2015 ja 2016 50 euroa/asukas, vuonna 2017 80 euroa/asukas ja loput 13 euroa/asukas vuonna 2018. Samanaikaisesti toteutetaan hallituksen rakennepoliittisen paketin mukaiset leikkaukset ja siirrot ja verotuksen muutoksien kompensointi. Valtionosuuksiin vaikuttaa myös kertoimien tarkentuminen vastaamaan vuoden 2015 tilannetta. Suurin kerroinmuutos on sairastavuudessa, mikä alentaa valtionosuuksia yhteensä 374.000 euroa. Muutosten yhteisvaikutuksena vuoden 2015 valtionosuudet ovat asiallisesti vuoden 2014 tasolla. Valtionosuusleikkaukset ja soite-palveluiden rahoituksen muuttuminen kapitaatioperusteiseksi syö vuoden 2015 jälkeen Nurmeksen saaman rahoitushyödyn.

Kaupungin taloudellisen näkymän kannalta ratkaisevaa on siten verotulopohjan vahvistaminen ja kustannustenhallinta. Kaupunginvaltuuston ratkaisu kuntaliitoksen hylkäämisestä merkitsee kuntaliitoksen automaattihyötyjen ja porkkanarahoituksen menettämistä, jolloin kustannuspaine ratkaista toimintojen uudelleenjärjestelyllä, hyödyntämällä täysimääräisesti eläköitymistä ja toteuttamalla kustannustehokas kiinteistöohjelma.

Kaupungin vuosikatevaatimus on noussut poistoaikojen lyhentämisen ja investointiohjelman laajuuden vuoksi. Lainakanta nousee runsaaseen 13 miljoonaan vuoden 2014 lopussa.

Kaupungin tulorahoituksen kannalta on ratkaisevaa miten kaupungin strategiassa onnistutaan väestökehityksen kääntämisessä, uusien teollisuusalueiden käyttöön- otossa ja alueen kokonaiskysynnän säilyttämisessä.

Nurmes pyrkii säilyttämään taloudellisesti terveen kunnan aseman. Tuottavuusohjelman tavoitetta on nostettava aikaisemmasta vuosittain noin 680.000 euroon. Ohjelma tarkoittaa noin 1,3-1,4 prosenttia alhaisempaa nettotoimintamenojen kasvua kuin kunnissa keskimäärin. Tuottavuusohjelman lisäksi kaupunki joutuu nostamaan veroprosenttia ennakoivasti 0,75 prosenttia jo vuonna 2017.

Kaupungin väkiluku oli syyskuun 2014 lopussa 8127 ja väkilukuennuste vuoden- vaihteessa on 8093. Talousarvion valmistelun pohjana on seuraava Tilastokeskuk- sen ennusteen ylittävä oma tavoite vuosille 2013-2017:

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
tilastokeskus	8191	8012	7911	7821	7737	7656
oma	8191	8091	8017	7949	7888	7833

Väestömuutoksen lisäksi kuntatalouteen vaikuttaa myös väestön ikäjakauman muu- tos. Vuoden 2013 väestörakenne vaikuttaa suoraan vuoden 2015 valtionosuuksiin. Vuoden 2017 jälkeen kunnan maksuosuus ERVA-alueelle määräytyy samoin ikära- kenteen ja sairastavuuden mukaan. Verokertymän kannalta merkittävin on työikäi- sen (19-64 –vuotiaiden) muutos.

vuosi	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Yhteensä	8191	8091	8017	7949	7888	7833
0-5	371	374	372	370	366	364
6'	70	55	63	63	64	63
7-12	447	420	405	395	389	382
13-15	224	231	232	223	226	226
16-18	256	240	230	237	229	228
19-64	4466	4343	4233	4138	4049	3953
65-74	1215	1295	1339	1337	1386	1439
75-84	827	807	801	839	821	816
85+	315	326	342	347	358	362

Nurmeksen väestö- ja ikärakenteen mukainen paine veroprosenttiin on kuntara- kenneselvityksen mukaan 3,8 prosenttiyksikköä vuoteen 2025 mennessä.

2. STRATEGINEN SUUNNITELMA

Kuntayhteistyö ja organisaatiouudistukset

Nurmeksen kaupungin strategian mukaan Nurmes on tulevaisuudessa osa Pielisen Karjalan uusimuotoista kuntaa. Strategian mukaan Nurmeksen kaupunki hakee joustavia neuvottelupolkuja yhteistyöhaluisten naapurikuntien kanssa. Palvelujen järjestämisessä tulevaisuudessa Nurmeksen kaupunki korostaa yhteistyötä naapurikuntien kanssa kaikkiin ilmansuuntiin.

Vuonna 2014 Nurmeksen kaupunki osallistui neljän kunnan yhdistysselvitykseen yhdessä Lieksan, Juuan ja Valtimon kanssa. Juuka irtautui selvityksestä toukokuussa. Selvityksen ja yhdistymissopimusluonnoksen valtuustokäsittelyssä 27.10.2014 Nurmeksen kaupunginvaltuusto hylkäsi neuvottelutuloksen kuten myös Valtimon kunnanvaltuusto.

Nurmeksen kaupunki ja Valtimon kunta sekä Nurmeksen ja Valtimon terveydenhuollon kuntayhtymä laativat SOTE-muutosselvityksen sosiaali- ja terveystalouden integraatiosta. SOTE-selvityksen pohjalta Nurmeksen kaupunki on linjannut siirtävää sosiaalipalvelut kuntayhtymään 1.7.2015 alkaen, jotta terveydenhuollon ja sosiaalipalveluiden integraatio voidaan aloittaa riittävän ajoissa. Valmistelulla pyritään vahvistamaan Nurmeksen ja Valtimon alueen asemaa Sote-tuotantoalueen toiminnan käynnistyessä 1.1.2017.

4U-Nurmes - strategian toimeenpano

Nurmeksen kaupungin strategian palvelulupauksena on vetomainen Nurmes. Veto-voimaisuus ansaitaan asukkailta laadukkailla palveluilla ja yrityksiltä positiivisella yrityskulttuurilla. Nurmes painottaa sijaintiaan Pielisen Karjalan logistisena keskuksena.

Strategian toimeenpano jatkuu vuosina 2013 ja 2014 käynnistettyjen toimenpiteiden osalta. Tärkeimpiä asioita ovat sosiaali- ja terveystalouden integraatio, päivähoidon järjestämis- ja toimitilaratkaisut, uuden teollisuusalueen markkinointi, kuntien teknisten toimien yhteistyön tiivistäminen ja kaupungin markkinointi.

Strategian päivitystarve arvioidaan loppuvuodesta 2014.

3. TALOUDEN TASAPAINOTTAMINEN

Nurmeksen kaupungilla on käynnissä tuottavuusohjelma. Tuottavuusohjelmalla tavoitellaan vuosittain runsaan 1,3 %:n tuottavuuden (680 000 €) parantumista per vuosi kumulatiivisesti. Nurmeksen kaupungin tuottavuusohjelma tuleville vuosille vaiheistetaan ja limitetään seuraavasti:

2014–2016: Hallintokuntien omat tuottavuusohjelmat

2015–2017: Integraatoratkaisut (erityisesti sote- ja sivistyspalvelut)

2017– Uuden kunnan ratkaisut / Uusi Nurmes (erityisesti keskushallinto ja tekniikka)

Hallintokuntien omat tuottavuusohjelmat perustuvat hallintokuntien omiin vuosittaisiin suunnitelmiin. Integraatoratkaisujen tuottavuusvaikutukset perustuvat erillisstrategioiden toimeenpanoon (esim. varhaiskasvatus) ja hallinnon tehostumiseen (esim. lautakuntarakenteen muutos). Nurmeksen hallintomalli uudistetaan uudeksi Nurmekseksi.

Tarkastelu koskee myös konserniin kuuluvia yhtiöitä ja yhteisöjä. Tytäryhtiöiden ja yhteisöjen on laadittava tuottavuuden parantamisohjelma.

Ohjelma (tuhansia euroja)	2014	2015	2016	2017	2018
keskushallinto	-50	-50	-50	-50	-50
terveys	-150				
sosiaali	-150				
sosiaali ja terveys		-300	-300	-300	-300
sivistys	-50	-50	-100	-100	-100
tekninen	-100	-100	-100	-100	-100
lisäohjelma		-183	-183	-183	-183
Yhteensä	-500	-683	-733	-733	-733

Talousarvioon on sisällytetty seuraava tuottavuusohjelma:

Hallintokuntien TA-esityksiin sisältyvän tuottavuusohjelman yhteenveto, euroa	2014	2015	2016	2017	2018
Kaupunginhallitus	14 863	155 227	300 000	300 000	300 000
Sosiaalilautakunta	-	112 500	-	-	-
Sivistyslautakunta	-	182 650	50 000	47 000	-
Tekninen lautakunta	125 000	80 000	95 000	65 000	65 000
Yhteensä	139 863	530 377	445 000	412 000	365 000
Tavoiteohjelma ero	500 000	682 500	732 500	732 500	732 500
		- 152 123	- 287 500	- 320 500	- 367 500

Kaupungin nettoinvestointiohjelman taso 2015–2018 aleni neuvotteluissa 18 miljoonasta 2,567 miljoonaa 15,433 miljoonaan. Kaupunginhallitus alensi investointiohjelman vielä 1,6 miljoonaa 13,833 miljoonaan.

4. TALOUSARVION LASKENTAPERUSTEET JA OHJEISTUS

Tulorahoituksen perusteet

Talousarvioesityksen verotuloarviota on tarkennettu kuntaliiton lokakuun 2014 veroennusteen ja vuoden 2013 verotuksen ennakkotietojen perusteella. Viimeisin ennuste perustuu seuraavaan verotettavan tulon kehityslaskelmaan:

	2012	2013**	2014**	2015**	2016**	2017**
Verotettava tulo 1000 €	96 022	99 496	100 460	101 355	103 218	105 227
<i>Muutos %</i>	1,8	3,6	1,0	0,9	1,8	1,9
Verotett. tulo €/Asukas	11 558	12 147	12 427	12 658	13 039	13 437
<i>Muutos %</i>	2,5	5,1	2,3	1,9	3,0	3,1
Efektiivinen veroaste %	13,30	13,40	13,74	13,72	13,75	14,32

Kaupunginvaltuusto on vahvistanut 27.10.2014 vuoden 2015 veroprosentit seuraavasti:

- tuloveroprosentti 20,50
- yleinen kiinteistövero 1,03
- vakinainen asunto 0,46
- muu asuinrakennus 1,00
- yleishyödylliset yhteisöt 0,00 ja
- voimalaitos 2,85.

Taloussuunnitelma perustuu tuloveroprosentin nostoon 0,75 prosentilla 21,25 prosenttiin vuonna 2017.

Yhteisöveron jako-osuus vuodelle 2015 määräytyy vuosien 2012 ja 2013 yhteisöverosuuskeskiarvon perusteella. Lopullinen jako-osuus tiedetään vasta vuodenvaihteessa. Verotuloarvio on laadittu 1,5 miljardin kuntaryhmän tuottoarvion pohjalta. Kuntaryhmän osuus nousee 35,56 %:sta 36,36 %:iin. Muutokseen vaikuttaa mm. kunnan työmarkkinakustannusosuuden osittainen kompensointi yhteisöveron jako-osuudella. Kuntaryhmän yhteisöverosuus alenee viidellä prosenttiyksiköllä vuonna 2016.

Verotuksen kirjanpitosäännösten vuoksi kunnan on kirjattava verotulot kassaperusteisesti. Talousarviossa esitetään arvio tilitysjärjestelmän perusteella kirjattavasta verotulosta.

TILIVUOSI	2012	2013**	2014**	2015**	2016**	2017**
Verolaji						
Kunnallisvero	18 730	20 086	20 518	20 489	21 087	22 187
<i>Muutos %</i>	1,6	7,2	2,2	-0,1	2,9	5,2
Yhteisövero	1 541	1 700	1 871	2 092	1 951	2 106
<i>Muutos %</i>	-36,8	10,3	10,1	11,8	-6,7	7,9
Kiinteistövero	1 389	1 465	1 671	1 696	1 696	1 696
<i>Muutos %</i>	21,7	5,5	14,1	1,5	0,0	0,0
VEROTULO KIRJATTAVA	21 659	23 250	24 060	24 277	24 734	25 989
<i>Muutos %</i>	-1,6	7,3	3,5	0,9	1,9	5,1

	2014	2015	2016	2017	2018
Valtionosuudet	26971	26945	27544	28421	29058
5860 Kunnan peruspalv.valt.osuus	22724	21712	22298	23556	24193
5861 Verotul.perust.valt.os.tasaus	5897	6495	6508	6127	6127
5862 Järjestelmämuutoksen tasaus	0	0	0	0	0
5863 Opet.-ja kult.toim.muut valt.o	-1650	-1262	-1262	-1262	-1262

Talousarvion muutokset ja kehittämistavoitteet

Kuntalain muutoksen myötä valtuuston on asetettava määrärahojen lisäksi kullekin tulosalueelle määrä-, laatu- ja taloudellisuustavoitteet. Myös tavoitteiden sitovuus voidaan määritellä talousarviossa.

Kaupungin tilikartta on uudistettu vastaamaan maakunnallisen taloushallintojärjestelmää. Tulosalueissa ja kustannuspaikoissa on pyritty yhdenmukaisuuteen tilitoimiston muiden asiakkaiden kanssa.

Hallintokuntien omassa talousarviossa sisäiset erät syövät määrärahaa kuten ulkoisetkin. Tuloslaskelmassa sisäiset erät eliminoidaan. Poistot ja sisäiset vuokrat on hallintokunnan sisällytettävä talousarvioonsa.

Talousarvion sitovuus

Määrärahat ovat käytettävissä kunnan lakimääräisiin tehtäviin ilman eri perusteluja ja kaupunginvaltuuston päätöksellä kaupungille otettuihin tehtäviin. **Kaupungin toimialaa ei saa laajentaa ilman valtuuston tekemää päätöstä.** Toimialamuutokset on esitettävä talousarvioperusteluissa.

Valtuuston hyväksymässä talousarviossa määrärahat on annettu sitovasti tulosalueittain kuitenkin investointiosassa hankekohtaisesti.

Käyttötalouden perustelujen sitovuudesta on otettava huomioon lisäksi se, että mikäli kuntalaisille tuotettavassa palveluvalikoimassa, palvelutuotannon määrässä tai laadussa tai palveluverkossa tapahtuu talousarvioon nähden oleellisia muutoksia, on muutokset tuotava kaupunginvaltuustoon.

Perusteluosan tekstit ohjaavat tulosalueiden toimintaa. Mikäli ne eivät toteudu, on siitä informoitava kaupunginhallitusta.

Talousarvion toimintaohjeet

Talousarvion hallintokuntakohtaisen käyttösuunnitelman laatiminen

Kunkin toimielimen on laadittava käyttösuunnitelma tulosalueittain tarvittaessa aina menolajierittelyyn saakka. Hallintokunta voi päättää harkintansa mukaan mikä luottamushenkilöelin tai kuka virkamies ratkaisee tulosalueen kustannuspaikkaa alempien määrärahojen jakamisen.

Käyttösuunnitelman on pysyttävä valtuuston antamissa tulosaluekohtaisissa rajoituksissa ja tavoitteissa. Jos hanketta ei ole mainittu talousarvioperusteluissa ja hallintokunta hyväksyy hankkeen toteutettavaksi, tulee sen tapahtua kaupunginvaltuuston hyväksymän toimialan ja -vallan puitteissa. Käyttösuunnitelmaa voidaan tarkistaa hallintokunnan omalla päätöksellä.

Kaupunginhallitus voi antaa käyttösuunnitelman laadinnasta tarkempia ohjeita, joilla voidaan velvoittaa hallintokunnat, kuntayhtymät ja konserniyhtiöt raportoimaan erikseen määriteltujen konsernitavoitteiden suhteen.

Kaupunginhallitus raportoi valtuustolle kolmesti vuodessa tavoitteiden toteutumisesta. Hallintokunnat ja terveyskeskus raportoivat toukokuun ja syyskuun lopussa sekä tilinpäätöksessä kaupunginhallitukselle. Poikkeuksena on sivistystoimen perusopetus ja lukio, joiden osalta ensimmäinen raportointi on viideltä kuukaudelta, joka esitetään toisen kolmanneksen yhteydessä. Konserniyhtiöt raportoivat vain syyskuun lopussa ja tilinpäätöksessä.

Talousarviolainojen ottaminen ja lyhentäminen

Kaupunginhallituksella on oikeus ottaa talousarviossa oleva lainamäärä joko kotimaisia ja/tai ulkomaisia lainoja niin, että päätös koskee

- lainan ennaikasta takaisinmaksamista sekä lainaehtojen muuttamista talousarviossa olevien määrärahojen puitteissa
- talousarviolainaa, jonka laina-aika on vähintään kaksi vuotta ja enintään 30 vuotta
- talousarviolainaa, jonka nimelliskorko lainanottohetkellä voi olla enintään 8 pro-

senttia

- talousarviolainaa, jonka emissiokurssin ja nimelliskoron perusteella laskettava efektiivinen korkoprosentti saa olla enintään 10 prosenttia.

Kaupunginjohtajalla on oikeus tehdä koron- ja valuutanvaihtosopimuksia sekä sopimuksia muuttuvakorkoisen lainan enimmäis- ja vähimmäiskorosta enintään hyväksytyssä talousarviossa olevan lainakannan verran. Vaihtosopimuksia voidaan tehdä kotimaisen tai ulkomaisen osapuolen kanssa, jonka pitkäaikainen luottokelpoisuus on hyvä.

Tilapäisluoton ottaminen

Kaupunginkamreerilla on maksuvalmiuden turvaamiseksi oikeus ottaa kassalainoja, joita saa kulloinkin olla enintään 4 miljoonaa euroa.

5. KÄYTTÖTALOUSOSA

Voimassaoleva virka- ja työehtosopimus on voimassa 31.1.2017 saakka. Uusi tuloratkaisun kustannusvaikutukseksi on arvioitu 0,6 % vuonna 2015 verrattuna vuoden 2014 elokuun tasoon. Lomaraha on laskettu palkansaajakohtaisesti.

TVA:n loppuunsaattamiseksi on kaupunginhallituksen määrärahoissa varauksena sivukuluineen 100.000 euroa.

Sivukustannukset on laskettu seuraavasti:

Työnantajamaksut	2014	2015	2016	2017	2018
Sairausvakuutusmaksu	2,14	2,15	2,15	2,15	2,15
Työttömyysvakuutusmaksu	2,70	2,70	2,70	2,70	2,70
Eläkevakuutusmaksu josta palkkaperusteinen	16,85	17,05	17,25	17,3	17,3
Opettajan eläkemaksu (osittainen omavastuu)	20,94	20,50	20,50	20,50	20,50
Tapaturma ja tal.tuki	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75
Yhteensä opettajat	26,53	26,10	26,10	26,10	26,10
Yhteensä muut	22,44	22,65	22,85	22,90	22,90

Lopulliset työnantajakustannukset vahvistetaan vasta joulukuussa 2014.

Myöhemmissä taulukoissa esitys LTK 2015 tarkoittaa hallintokunnan alkuperäistä esitystä. KJ 2015, SV2016, SV2017 ja SV 2018 ovat kussakin vaiheessa esittelijän tai toimielimen esitys.

5.1. Keskusvaalilautakunta

Vuonna 2015 on eduskuntavaalit sekä vuonna 2016 kunnallisvaalit ja vuonna 2018 tasavallan presidentin vaalit. Oikeusministeriö maksoi vuonna 2012 valtiollisista vaaleista kunnille korvausta 1,9 euroa/äänioikeutettu.

Keskusvaalilautakunnan käyttöön on varattu määrärahoja seuraavasti:

Kustannuspaikka			
1110-1 Vaalit			
	TA 2014	LTK 2015	KJ 2015
Toimintatuotot	13 200	13 000	13 000
Toimintakulut	-10 127	-7 572	-7 572
Toimintakate	3 073	5 428	5 428

5.2. Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan käyttöön on varattu määrärahoja seuraavasti:

Kustannuspaikka			
1210-1 Tarkastustoimi			
	TA 2014	LTK 2015	KJ 2015
Toimintatuotot	0	0	0
Toimintakulut	-34 679	-33 945	-33 945
Toimintakate	-34 679	-33 945	-33 945

5.3. Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuuston käyttöön on varattu määrärahoja seuraavasti:

Kustannuspaikka			
1310-1 Kaupunginvaltuusto			
	TA 2014	LTK 2015	KJ 2015
Toimintatuotot	0	0	0
Toimintakulut	-90 151	-83 748	-83 748
Toimintakate	-90 151	-83 748	-83 748

5.4. Kaupunginhallitus

Kaupunginhallituksen tuottavuusohjelma

Hallintokunnan TA-esitykseen sisältyvän tuottavuusohjelman yhteenveto, euroa	2014	2015	2016	2017	2018	toimenpide
Toimitilamuutokset	0	0	0	0	0	
Henkilöstöjärjestelyt	14863	29727	0	0	0	toimistonhoitaja eläkkeelle
Muut toiminnan muutokset	0	125500	300000	300000	300000	2015: vaikeasti työllistettävien aktivointitoimet, 2015-2018: sosiaalipalveluiden integraatio terveydenhuollossa
Yhteensä	14863	155227	300000	300000	300000	

Kaupunginhallitus

Edustusmäärärahoihin sisältyy sekä kaupunginvaltuuston että -hallituksen puheenjohtajalle 300 euron edustusmääräraha tilitysvetovollisuudella ja yhteensä 1000 euroa valtuustoryhmille käytettäväksi seutukuntayhteistyöhön liittyviin tilaisuuksissa kaupunginhallituksen määrittelemien käyttöperusteiden mukaan.

Ystävyyskuntatoiminta jatkuu Nadvoitsen koulun kanssa.

Avustukset

Kaupunginhallituksen määrärahoihin on varattu 20.800 euron avustusmääräraha, josta 6.200 euroa kotitalouksille vaipparahana.

Kaupunginkanslia

Kaupunginkanslia kaupungin keskushallinnon osana huolehtii kaupungin ylimpien päättävien elinten valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä, yleishallinnosta, viestinnästä ja kuntamarkkinoinnista ja henkilöstöhallinnosta.

Yksi viranhaltija jää eläkkeelle vuonna 2014, eikä tilalle palkata uutta viranhaltijaa.

Henkilöstöhallinto

Kaupungin henkilöstöstrategian päivitys on alkanut syksyllä 2014 ja saadaan valmiiksi kevääseen 2015 mennessä

Työsuojelun ja työterveyshuollon toiminnan painopistealueet on määritelty voimassaolevissa työsuojelun ja työterveyshuollon toimintaohjelmissä. Työterveyshuollon toimintaohjelma tarkistetaan vuosittain.

Rahatoimisto

Rahatoimisto avustaa kaupunginhallitusta vuotuisen talousarvio- ja taloussuunnittelukiertoon liittyvien tehtävien lisäksi myös erikseen sovituissa kehittämistehtävissä. Kaupunki ostaa taloushallintopalvelut yhteistoimintasopimuksessa määritellyssä laajuudessa Lieksan kaupungin liikelaitokselta, Pielisen Karjalan tilitoimistolta. . Tietohallintopalvelut kaupunki ostaa P-K:n Tietotekniikkakeskus Oy:lta palvelusopimuksen mukaisesti.

Konsernihallinto

Perusterveydenhuolto

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu siirtyy Erva-alueelle 1.1.2017 ja järjestämisvastuussa oleva kuntayhtymä aloittaa 1.1.2016. Tuotantoalueella sosiaali- ja terveydenhuolto integroidaan samaan organisaatioon. Nurmeksen ja Valtimon sosiaali- ja terveyspalveluita ei ole integroitu samaan organisaatioon, mikä aiheuttaa ongelmia mm. Valtimon palveluasumisen ja terveyskeskuksen vuodeosaston toiminnan suunnittelussa. ja vaikeuttaa tuotantoalueen toiminnan järjestämistä palvelutarpeiden kannalta toimivaksi. Toiminnan rakennetta ei luoda 1.1.2017 jälkeen vaan jo vuoden 2016 alusta ja siksi Nurmeksen kaupunki on päättänyt yhdistää sosiaalitoimen perusterveydenhuollon kuntayhtymään 1.7.2015 lukien. Muutos edellyttää kuntayhtymältä muutoksen valmistelua riittävän ajoissa.

Sosiaalitoimen nettokustannukset ilman eläkemenoperusteisia ja varhelaikavakuutusmaksuja on budjetoitu kuudeksi kuukaudeksi konsernihallinnon asiakaspalveluiden ostoon kuntayhtymältä. Eläkemenoperusteiset ja varhemaksut jäävät Nurmeksen kaupungin suoraan maksettavaksi henkilöstön siirron jälkeen.

Kaupunki on ottanut käyttöön terveydenhuoltolain edellyttämän hyvinvointikertomusmenettelyn. Nurmeksen käyttää KASTE-hankkeessa kehitettyä sähköistä hyvinvointikertomusta.

Väestöterveyden (hyvinvoinnin) ja palvelujärjestelmän kehittämisen painopisteet vuonna 2015 ovat:

Työllisyyden edistäminen
 Alkoholihaittojen vähentäminen
 Lasten ja nuorten terveyden ja turvallisuuden edistäminen
 Työ- ja ikäihmisten terveyden ja toimintakyvyn edistäminen
 Terveystuhoon ja sosiaalitoimen yhdistäminen
 Turvallisuussuunnittelu

Hallintokunnat ja kuntayhtymä laativat väestöterveyden toimenpidesuunnitelmat käyttösuunnitelmien yhteydessä ja raportoivat osavuosisiraportin yhteydessä toteutumasta.

Terveystuhoon kuntayhtymä raportoi erikoissairaanhoidon sopimuksien toteutumisesta sekä peruskuntien palveluiden käytöstä peruskunnille vähintään kolmannesvuosisiraportoinnin yhteydessä.

Ympäristöterveydenhuolto

Kaupungin ympäristöterveydenhuollon palvelut on tuottanut 1.3.2013 alkaen Joensuu kaupunki.

Kehittämistoiminta

Pielisen Karjalan kehittämiskeskus Oy:n toiminta-avustus ja hankerahoitusosuus maksetaan puoliksi asiakaskuntien väestön ja puoliksi omistusosuuden suhteessa yhteensä 329.200 euroa.

Kaupunki osallistuu työllisyys Hankkeisiin ja sopimusperusteiseen pitkäaikaistyöttömyyden alentamiseen 105.000 eurolla. Kaupungin rahoitusosuus muissa hankkeissa on enintään 30.000 euroa.

Nuorisokeskus

Kaupungin rahoitusosuus nuorisokeskustoiminnasta on 152.000 euroa ja PielisAreenan kuntalaiskäytöstä 145.000 euroa.

Konserniyhtiöille asetettavat tavoitteet 2015:

Nurmeksen Lämpö Oy	Tunnusluvut ja mittarit				
	Tp 2012	Tp 2013	Ta 2014	ennuste	Ta 2015
Taloudellisuus ja hinnoittelu					
Liikevaihto	4,405 M€	4,429 M€	4,5 M€	4,630 M€	4,7 M€
Käyttökate	22,1 %	23,5 %	25 %	22,8 %	25 %

Kiinteistö Oy Nurmeksen vuokratilat	Tunnusluvut ja mittarit			30.6.2014	Ta 2015
	Tp 2012	Tp 2013	Ta 2014		
Toiminnan laajuutta koskevat tavoitteet					
Huoneistojen käyttöaste	94,3 %	94,16 %	95 %	91,42 %	93 %
					Puretaan Lammilantie 3
Kohteet kiinteän laajakaistan piiriin		suunnittelu 7 kohteessa	heti kun tarjontaa	1 kohteen rakentaminen kilpailutukseen	heti kun tarjonta mahdollistaa
Taloudellisuus ja hinnoittelu					
Keskimääräinen vuokrataso	7,12 €/m ²	7,12 €/m ²	alle Pielisen Karjalan keskiarvon	7,55 €/m ²	alle Pielisen Karjalan keskiarvon
Kaupungin energiatehokkuusohjelma 2008-2016	toteutui	P-K:n alhaisin toteutui	keskiarvon mukana		mukana

Loma-Nurmes Oy	Tunnusluvut ja mittarit				
	Tp 2012	Tp 2013	Ta 2014	31.7.2014	Ta 2015
Toiminnan laajuutta koskevat tavoitteet					
Liikevaihto	908 865	842 396	950 000	459 000	875 000
Liiketoiminnan muut tuotot	1 239 757	1 379 024	1 400 000	786 000	1 250 000
Nuorisokäytön osuus	72 %	75,8 %	80 %	75 %	70 %
Taloudellisuus ja hinnoittelu					
Tulos	-34 433	-27 986	25 000	-91 000	0

Työllistäminen

Työllistämiseen (oppisopimus, vajaatyökykyisten palkkatuki, velvoitetyöllistäminen) on varattu kymmenen henkilön määrärahoja vastaava määräraha.

Ruokahuolto

Ruokapalvelun tuotanto on keskitetty yhteen tuotantokeittiöön, Kyrölän tuotantokeittiö. Nurmeksen kaupungin ruokapalvelut toimittaa ateriapalvelut sisäisenä toimintana. Asiakkaina ovat päiväkotien-, koulujen-, vanhainkodin-, toimintakeskuksen ja Kuusikummun ateriat sekä ulkoiset asiakkaat terveyskeskuksen kuntayhtymän potilasateriat ja Kyrölässä toimivat palvelukotien asiakkaat ja henkilöstöateriat.

Ruokahuolto selvittää mahdollisuudet tuottaa avohuollon ateriat sen jälkeen kun Nurmeskotiyhdistys ry luopuu kotiin kuljetettavien aterioiden valmistuksesta vuoden 2015 aikana.

Maaseutuhallinto

Nurmes tuottaa Lieksan, Nurmeksen ja Valtimon maaseutuhallintopalvelut. Määrärahoihin on lisätty maaseutuhallinnon hankerahoitusosuuksiin 30.000 euroa, jonka käytöstä päättää kaupunginhallitus.

Kaupunginhallituksen määrärahat:

Kustannuspaikka			
1410-2 Kaupunginhallitus			
	TA 2014	LTK 2015	KJ 2015
Toimintatuotot	1 969 224	2 043 007	2 026 007
Toimintakulut	-22 672 589	-23 060 453	-29 770 627
Toimintakate	-20 703 365	-21 017 446	-27 744 620
Poistot ja arvonalentumiset	-8 118	-61 600	-61 600

5.5. Sosiaalilautakunta

Hallintokunnan TA-esitykseen sisältyvän tuottavuusohjelman yhteenveto, euroa	2014	2015	2016	2017	2018	toimenpide
Toimitilamuutokset						
Henkilöstöjärjestelyt		12500				johtavan ohjaajan tehtävät
Muut toiminnan muutokset		80500				vaikeasti työllistettävien aktivointitoimet
		19500				lyhytaikainen hoito palveluasumiseksi
Yhteensä		112500				

STRATEGISET NÄKÖKULMAT

MENESTYSTEKIJÄT

ARVIOINTIKRITEERIT

TAVOITETASOT

ASIAKAS- JA ASUKASVAIKUTTAVUUS

1. Osallistumisjärjestelmien toimivuus

1.1. Aktiiviset asiakaskyselyt

Asiakaskyselyt toteutetaan laaditun suunnitelman mukaisesti

2. Sosiaalipalvelujen saatavuus	2.1. Toimeentulotukihakemukseen päätös (ei kiireelliset)	7 arkipv
	2.2. Lastensuojelutarpeen selvitys	3 kk
	2.3. Lastensuojeluilmoituksen käsittelyyn ottaminen	7 arkipv
	2.4. Vammaispalveluhakemukseen päätös	3 kk
	2.5. Kehitysvammaisten palvelusuunnitelma laaditaan kolmen kuukauden kuluessa palvelutarpeen kartoituksesta ja tarkistetaan viimeistään kolmen vuoden välein	100%
	2.6. Perheneuvolan asiakassuhteen alkaminen alle kolmessa viikossa yhteydenotosta	90%
	2.7. Koulukuraattorin asiakassuhteen alkaminen yhteydenotosta	7 arkipv
	2.8. Lasten ja nuorten kehitys- ja oppimistutkimusten alkaminen alle kolmessa kuukaudessa lähetteen saapumisesta	90%
	2.9. Asiakkaan odotusaika Kyrölän lyhytaikaishoittoon	7 pv
	2.10. Asiakkaan pääseminen kotipalvelun palvelutarpeen arviointiin	3 pv
	2.11. Asiakkaan pääseminen turvapalvelun piiriin	14 pv

	2.12. Kansaeläkelaitoksen erityishoitotuen saajien ja 75 vuotta täyttäneiden pääsy hoidontarpeen arviointiin palvelutarpeen ilmaisemisesta	7 pv

RESURSSIEN HALLINTA

3. Hoitoyksiköiden käytön tehokkuus	3.1. Kyrölän hoitopaikkojen käyttöaste	100%
	3.2. Kehitysvammahuollon asumispalvelujen käyttöaste	10200/100%
	3.3. Toimintakeskuksen käyttöpäivien määrä	5500/ 100%

4. Henkilöstömäärä	4.1. Hoitohenkilöstön määrän suhde palvelun käyttäjien määrään ikääntyvien ympärivuorokautisessa asumispalvelussa 4.2. Sosiaalityöntekijöiden määrän suhde lastensuojelun asiakkuudessa olevien lasten määrään	Valtakunnallisten suositusten tasolla hyvä: 0,5 (dementiayksikkö 0,6) Korkeintaan 40 lasta 1 lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä
5. Henkilöstön saatavuus	5.1. Pätevien osuus valituista -kaikki yli 6 kk:n sijaisuudet ja toistaiseksi valitut	90%
PROSESSIT JA RAKENTEET		
6. Sosiaali- ja terveystoimen integraatio 1.7.2015 alkaen		Yhdistetyn sosiaali- ja terveystoimen organisaatierakenne on toimiva
7. Vanhuspalvelujen rakenteen sopivuus	7.1. Vanhuspalvelujen palvelurakenne on muuttunut avohuoltopainotteisemmaksi	Yli 75-vuotiaiden sijoittuminen vanhuspalveluissa hyväksytyyn seudullisen ikäpoliittisen strategian mukaisesti
TYÖKYKY JA OSAAMINEN		
8. Motivoitunut, riittävä ja ammattitaitoinen henkilöstö	8.1. Koulutus	Täydennyskoulutusta vähintään 3 päivää/henkilö
9. Henkilöstön työkyky	9.1. Työtehtävät tekijänsä voimavarojen mukaan	Työntekijän sijoittuminen työkykyä vastaaviin tehtäviin viimeistään 3 kuukauden kuluttua työkykyisyyselvityksestä

Sosiaalipalvelut

Sosiaalitoimen nettokustannukset ilman eläkemenoperusteisia ja varhelaivevakuutusmaksuja on budjetoitu 1.7.2015 alkaen kuudeksi kuukaudeksi asiakaspalveluiden ostoon kuntayhtymältä kaupunginhallituksen määrärahoihin.

Sosiaalitoimen hallinto

Sosiaali- ja terveystoimen integraation johdosta muodostettavassa uudessa organisaatiossa huomioidaan sosiaalihuoltolain uudistuminen. Tuottavuusohjelmaa vuodelle 2015 laaditaan tarvittavalta osalta yhteistyössä.

Joukkoliikenteen määrärahoissa ovat Pohjois-Karjalan maakunta- lippukustannukset (3.000 euroa) ja kaupungin sisäisen palveluliikenteen (taajama- ja haja-asutusalueen palveluliikenne) kustannukset, johon on varattu 45.000 euroa.

Sosiaalityö

Palveluasumista ostetaan yksityisiltä palveluntuottajilta sosiaali- huoltolain mukaisen palveluasumisen järjestämiseksi (mm. mielenterveyssyistä järjestettävä palveluasuminen, päihteiden aiheuttamia muistisairauksia omaaville henkilöille järjestettävä palveluasuminen).

Sosiaali- ja terveystoimen integraation mahdollistamana selvitetään peruspalvelujen ja lastensuojelun henkilöstön tehtäväjärjestelyjä siten, että työpanosta saadaan enenevässä määrin kohdentumaan lasten ja perheiden peruspalveluihin (esim. perhetyön kehittäminen). Tavoitteena on kustannusten aleneminen ja hyvinvointikertomuksen toimenpidesuunnitelman tavoite kodin ulkopuolisten sijoitusten vähenemisestä.

Talousarvioesityksessä vuodelle 2015 on perustoimeentulotukeen varattu 320.000 euroa, täydentävään toimeentulotukeen 25.000 euroa ja ehkäisevään toimeentulotukeen 5.000 euroa.

Kunnan maksuosuuteen työmarkkinatuesta on varattu 270.000,00 euroa. Määräraharavetta lisää se, että jo yli 300 päivää työmarkkinatuella olleiden pitkäaikaistyöttömien työmarkkinatuen rahoitusvastuuta siirretään kunnille kun aikaisempi raja oli 500 päivää ja toisaalta yli 1000 päivän osalta kunnan maksuosuus nousee 70 prosenttiin 50 prosentista.

Työmarkkinatuen jakautuminen Nurmeksessa

Työmarkkinatuen saajat kuukaudessa yhteensä

	alle 300 pv	300-499 pv	500-999 pv	yli 1000 pv	yhteensä
vuosi 2013	110	35	51	76	272
5 kk 2014	101	44	62	83	290

Työmarkkinatuen saajat kuukaudessa aktiivoinnin perusteella

	alle 300 pv	300-499 pv	500-999 pv	yli 1000 pv	yhteensä
vuosi 2013	38	3	12	10	63
5 kk 2014	38	10	16	18	82

Kunnan maksuosuusperuste kuukaudessa vuoden 2015 perusteilla

vuosi 2013	32	39	66	137
5 kk 2014	34	46	65	145

Kuntouttavan työtoiminnan ostamiseksi Honkalampi -säätiolta on varattu 79.000,00 euron määräraha. Talousarvioesityksessä on ostopalvelun korvaus laskettu siten, että kuntouttavan työtoiminnan käyttöpäiviä olisi 2200 (sopimuksen mukaan 1200). Määrärahaesityksessä on myös huomioitu kaupungin hallintokunnissa toteutettavan kuntouttavaan työtoimintaan tarvittavan avopalvelun ostaminen Honkalampi -säätiolta. Kuntouttavan työtoiminnan sijoituspaikoiksi otetaan myös yhdistykset, joille välitetään kunnan saama korvaus sellaisenaan. Lisäksi kuntouttavan työtoiminnan määrärahoissa on 20.000,00 euroa asiakkaille tarvittavien tutkimusten ja selvitysten esim. eläkeselvitykset ostamiseksi ulkopuolisilta tuottajilta.

Lasten ja perheiden palvelut

Lastensuojelun laitossijoituksissa on varattu määrärahat sekä huostaan otettujen että avohuollon tukitoimin sijoitettujen lasten/nuorten sijoituksiin. Määrärahoja on esitetty nykyisten laitoshoitoon sijoitettujen lasten ja nuorten (10 henkilöä) si-

joitusten jatkamiseen ja varauduttu kolmeen uuteen sijoitukseen vuonna 2015. Lastensuojelun perhehoitoon on varattu määräraha nykyisin perhehoidossa olevien lasten (10 lasta) sijoitusten jatkamiseen ja yh- teen uuteen sijoitukseen.

Uusi oppilas- ja opiskelijahuoltolaki astui voimaan 1.8.2014. Laki velvoittaa kunnat laajentamaan koulupsykologi- ja kuraattoripalvelut myös toisen asteen opiskelijoille. Kaupunki ostaa kuraattoripalvelut ammattiopistolle ja lukiolle Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymältä sosiaalilautakunnan 5.8.2014 § 44 hyväksymän sopimuksen mukaisesti. Ostoon on varattu 8.150,00 euron määräraha.

Vammaisten palvelut

Talousarvioesityksessä ei ole varattu määrärahaa johtavan ohjaajan viran täyttämiseen vaan hänen työtehtävänsä hoidetaan mahdollisuuksien mukaan ainakin 30.6.2015 saakka muun henkilöstön toimesta.

Sosiaalipalveluiden määrärahat

Kustannuspaikka			
2110-2 Sosiaalipalvelut			
	TA 2014	LTk 2015	KJ 2015
Toimintatuotot	962 744	426 850	436 850
Toimintakulut	-7 636 315	-3 928 921	-3 901 121
Toimintakate	-6 673 571	-3 502 071	-3 464 271

Koti- ja laitoshuolto

Kaupunginvaltuusto on 28.5.2009 § 50 hyväksynyt Nurmeksen kaupungin seudullisen ikäpoliittisen ohjelman vuoteen 2015. Ohjelmassa palvelurakennetta linjataan valtakunnallisen, vuonna 2008 annetun laatusuosituksen mukaisesti sekä 1.7.2013 tulleen vanhuspalvelulain velvoitteet huomioon ottaen. Ikäpoliittisessa ohjelmassa Nurmesta koskevat muutokset on kirjattu toimenpideohjelmaan. Ennaltaehkäisevät palvelut ovat strategiassa arvioitu tärkeiksi. Asumisen erilaiset vaihtoehdot (yhteisöasuminen, pienkotiasuminen) on hyvä hyödyntää edelleen palveluvalikoimaa kehitettäessä. Uusi ohjelma laaditaan vuonna 2015 ulottuen vuoteen 2020.

Koti- ja laitoshoidon palveluissa asiakkaalle laaditaan osana hoito- ja palvelusuunnitelmaa kuntoutumissuunnitelma, missä säännöllillä harjoitteilla pyritään toimintakyvyn säilyttämiseen tai parantamiseen.

Kotihoito

Kotipalvelussa on käytössä palveluseteli tilapäisen ja säännöllisen kodinhoitoavun palveluun. Tilapäisen kotipalvelun seteli myönnetään asiakkaalle, jonka palvelun tarve on harvemmin kuin kerran viikossa tai palvelun alkaessa tiedetään palvelutarpeen kestävän alle kuukauden. Säännöllisen kotipalveluseteli myönnetään asiakkaalle, joka täyttää sosiaalilautakunnan hyväksymät kotipalvelun myöntämisen kriteerit. Palvelusetelien arvot ovat 20 €/h (tilapäinen kotipalvelu) ja 7-27 €/h asiakkaan tuloista riippuen (säännöllinen kotipalvelu). Kodinhoitoavun palvelusetelin kysyntä on osoittautunut huomattavasti vuodelle 2014 arvioitua suuremmaksi. Palvelusetelien myöntämiseen esitetään 65.000,00 euron määräraha.

Kotipalvelun asiakasmaksua esitetään muutettavaksi aikaperusteiseksi. Asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista oikeuttaa perimään asiakasmak-

sua säännöllisestä kotipalvelusta. Palvelun saajalta voidaan periä kohtuullinen kuukausimaksu, joka määräytyy palvelun laadun, määrän, saajan maksukykyyn ja perheen koon mukaan. Palvelusta perittävä maksu saa olla kuitenkin enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen. Kotipalvelun asiakasmaksujen muuttaminen aikaperusteiseksi laskutukseksi on oikeudenmukaisempaa asiakkaalle. Asiakasta laskutetaan ainoastaan todellisesti palveluun käytetystä ajasta. Nykyisen käyntikertoihin perustuvan laskituksen mukaan asiakkaan yhdeksi käyntikerraksi on laskettu kotipalvelun käynti sen pituudesta riippumatta ja käyntikerrat ovat vaikuttaneet asiakasmaksun suuruuteen. Aikaperusteiseen maksuun siirryttäessä poistuu lääkehuollon maksu tarpeettomana.

Kotihoidon palveluissa on varauduttu siihen, että 75 -vuotta täyttäneillä tai Kelan erikoishoitotuen saajilla on oikeus päästä terveyden- tai sosiaalihuollon asiantuntijan toimesta hoidon tarpeen arviointiin 7 vrk:n sisällä palvelutarpeen ilmaisemisesta.

Kotipalvelussa palvelusuunnitelmien laatimisen yhteydessä otetaan puheeksi päihteiden käyttö ja tarvittaessa tehdään mini-interventio.

Vanhusten palvelut

Tehostetun palveluasumisen palvelusetelien myöntämistä varten on määrärahaa varattu 370.000,00 euroa.

Selvitetään mahdollisuus infektioyksikön siirtymiseen Vaitimolle vuodeosastolta vapautuviin tiloihin (seudullinen yksikkö).

Koti- ja laitoshuollon määrärahat

Kustannuspaikka			
2120-2 Koti- ja laitoshuolto			
	TA 2014	LTK 2015	KJ 2015
Toimintatuotot	1 740 720	858 653	858 653
Toimintakulut	-8 149 561	-4 145 067	-4 145 067
Toimintakate	-6 408 841	-3 286 414	-3 286 414
Poistot ja arvonalentumiset	-78 844	0	0

Sosiaalilautakunnan määrärahat yhteensä

Kustannuspaikka			
20-4 Sosiaalipalvelukeskus			
	TA 2014	LTK 2015	KJ 2015
Toimintatuotot	2 703 464	1 285 503	1 295 503
Toimintakulut	-15 785 876	-8 073 988	-8 046 188
Toimintakate	-13 082 412	-6 788 485	-6 750 685
Poistot ja arvonalentumiset	-78 844	0	0

5.6. Sivistyslautakunta

Sivistyslautakunnan tuottavuusohjelma

Hallintokunnan TA-esitykseen sisältyvän tuottavuusohjelman yhteenveto, euroa	2014	2015	2016	2017	2018	toimenpide
Toimitilamuutokset		10000				Varhaiskasvatuksen toimitilamuutokset
Henkilöstöjärjestelyt		135700	50000	27000		2015:lehtori, erityisopettaja, koulunkäynnin ohjaaja, osa-aik. koulusihteeri, 3 ryhmäpäivähoitajaa ja lastenhoitaja. 2016: varhaiskasvatuksen toimi, 3 koulunkäyntiohjaajaa. 2017 lehtori tuntiopettajaksi, koulunkäyntiohjaaja
Muut toiminnan muutokset		36950		20000		2015: Nuorisokahvilasopimuksen irtisanominen, kirjastoaineisto. 2017 Porokylän koulun lääprivuonut ja tulostimet
Yhteensä		182650	50000	47000		

Koulutuspalvelut

Hallinto

Sivistystoimen hallintoon on varattu vuoden 2015 alusta alkaen määräraha koko Nurmes-talon kattamiseen tietoliikenteen osalta siten, että langattomalla verkkoyhteydellä (WLAN) pystytään palvelemaan sekä asiakkaita että henkilökuntaa. PTTK:lta saadun laskelman mukaan vuosikustannukset ovat noin 1600 euroa vuodessa.

Perusopetus

Perusopetuksen oppilasmäärä on 651 (-17). Alakouluissa opiskelee yhteensä 436 (-7) oppilasta ja yläkoulussa 215 (-10) oppilasta. Perusopetusta annetaan Porokylän ja Kirkkokadun kouluissa.

Oppilaskohtaisiin oppimateriaalimäärärahoihin ei esitetä korotusta. Koulutarvike-määräraha on alakouluissa 37 €/oppilas, yläkoulussa 42 €/oppilas, ja iltapäivätoiminnassa 37 €/oppilas.

Oppikirjoihin varattaviin määrärahoihin ei esitetä korotusta. Oppikirjoihin varattava määräraha on alakoulussa 152 €/oppilas, yläkoulussa 168 €/oppilas ja esikoulussa 44 €/oppilas.

Muun kirjallisuuden hankkimiseen esitetään 15 € n suuruista oppilaskohtaista määrärahaa. Määräraha on sama kuin vuonna 2014. Työaineiden materiaaliraha on niin ikään sama kuin vuonna 2014 eli alakoulussa 34 €/oppilas, yläkoulussa 86 €/oppilas, iltapäivätoiminnassa ja esikoulussa 22 €/oppilas. ja oppilasruokailun hinta 3,17 €. Välipala 1,20 €

Koulukuljetussopimukset ovat voimassa 31.7.2015 saakka. Kilpailutus toteutetaan uusien sopimuksien osalta kevään 2015 aikana. Koulukuljetuksiin varattujen määrärahojen osalta lähtökohtana on, että uuden kilpailutuksen myötä nykyiset määrarahat riittävät vuoden 2015 kuljetusten järjestämiseen.

Lukio

Lukio-opiskelijoiden määrä on 78 (+8), sisältäen aikuisopiskelijat. Lukuvuoden 2014-2015 alusta lukiossa aloitti 2 ensimmäisen vuosikurssin ryhmää. Lukiossa varaudutaan uuden opetussuunnitelman ja ylioppilastutkinnon sähköistämisen tuomiin haasteisiin. Tämä edellyttää modernin oppimisympäristön kehittämistä, henkilöstön osaamisen ylläpitämistä että uudistamista sekä ajanmukaisen oppimismateriaalin ja välineistön hankkimista.

Henkilöstön täydennyskoulutus painottuu täten ainekohtaisen koulutuksen lisäksi tieto- ja viestintätekniikan koulutukseen.

Kansalaisopisto

Kansalaisopistojen toimintaan kohdistuu vuoden 2015 aikana opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen mukaisesti n. 11 000 000 €:n menoleikkaus. Tästä summasta Ylä-Karjalan kansalaisopiston osuus on laskennallisesti n. 18 000 €. Kansalaisopiston tuntimäärä säilyy kuitenkin 5400 tunnissa, joten leikkaus on kompensoitava. Talousarviossa on varauduttu täten kurssimaksujen korotukseen.

Kokonaistuntimäärästä 1 000 tuntia sijoittuu Valtimolle. Lukuvuodelle 2014-2015 tarkoitettu valtion opintoseteliavustus on 4000 €, joka tarkoittaa käytännössä, että opiskelijakohtaisen opintosetelin arvo on 10 €. Jos kurssimaksujen hinta ylittää 10 €, opiskelija maksaa ko. hintaerotuksen itse.

Koulutuspalveluiden määrärahat:

4110-2 Koulutuspalvelut			
	TA 2014	LTK 2015	KJ 2015
Toimintatuotot	153 100	176 900	134 300
Toimintakulut	-8 501 988	-8 661 320	-8 682 495
Toimintakate	-8 348 888	-8 484 420	-8 548 195
Poistot ja arvonalentumiset	-35 060	0	-35 060

Varhaiskasvatus

Lasten kotihoidon tuen menoiksi vuodelle 2015 on arvioitu 350 000 euroa. Lisäystä vuodelle 2014 on 50 000 euroa.

Päivähoidon kysyntä suhteessa hoitopaikkojen lukumäärään on pysynyt ennallaan. Päivähoidon maksutuotoiksi vuodelle 2015 on arvioitu 350 000 €, johtuen 1.8.2014 voimaan tulleesta maksujen korotuksesta.

Tilapäisten työntekijöiden palkkoihin on varattu 340.000 €, jolla kustannetaan määräaikaisten perhepäivähoitajien ja ryhmäperhepäiväkotien henkilöstön palkat. Määräaikaisista ryhmäperhepäiväkodeista ollaan luopumassa strategisten linjausten myötä.

Sijaisten palkkoihin on varattu 120.000 €, jolla varmistetaan henkilökunnan ja lasten suhdeluku lain tarkoittamalla tasolla lapsiryhmissä.

Erilliskorvaukset tulevat vähenemään vuorohoidon keskittämisen vuoksi, joten niihin on varattu 30.000 €. Vuorohoitoa järjestetään 1.8.2014 alkaen kahdessa ryhmässä (Hannilan Lemmit ja Muksujen ryhmäperhepäiväkoti) entisten neljän ryhmän asemasta.

Kalustemäärärahoista Hannilan remontoituihin tiloihin varataan 2.400 €

Ateriahinta on päiväkodeissa 3,94 € ja esiopetuksessa 2,18 €.

Porokylän päiväkodin vaikutus vuoden 2015 talousarvioon

Päiväkodin toiminta alkaa syys- tai lokakuun alusta valmistumisaikataulusta riippuen. Lapsiryhmä muodostetaan ryhmäperhepäiväkotien 3 – 5-vuotiaista lapsista. Henkilöstönä on kaksi lastenhoitajaa ja lastentarhanopettaja. Lastentarhanopettajan tehtävä on uusi. Päiväkotiapulainen tarvitaan tekemään ruoka- ja vaatehuoltotehtävät sekä ylläpitosiivoukset.

Kahden ryhmäperhepäiväkodin toiminta lakkaa, kun uusi päiväkotialoitus alkaa toiminnan. Vuokratuloja säästyy vuoden 2015 aikana vähintään 10.000 € riippuen päiväkotirakennuksen käyttöönotto ajankohdasta. Ns. Liimatan talon vuokrasopimusta ei jatketa 30.11.2015 jälkeen.

Päivähoidon alue 1

Päivähoidon alue 1 muodostuu hallinnosta ja lasten kotihoidon tuesta, Rekulan päi-

väkodista ja kolmesta ryhmäperhepäiväkodista.

Päivähoidon alue 2

Päivähoidon alue 2 muodostuu Hannilan päiväkodista, sekä kahdesta ryhmäperhepäiväkodista.

Hannilan päiväkodin piha- ja sisäremontti alkoi kesällä 2013 ja päättyy vuoden 2015 aikana. Väistöiloina toimii ns. Liimatan talo, jossa yksi Hannilan ryhmä on koko remontin ajan.

Perhepäivähoito

Perhepäivähoitajien työtasaus-, loma ja muiden vapaiden varahoito hoidetaan Veseseleiden ryhmäperhepäiväkodissa, joka jatkossa sisältyy perhepäivähoitoon.

Esiopetus

Esiopetusta annetaan sekä Hannilan että Rekulan päiväkodeissa. Hannilassa opetus tapahtuu ensi syksystä lähtien esiopetusryhmässä sekä pienryhmässä että sekaryhmässä. Rekulassa on yksi ryhmä, jossa annetaan pelkästään esiopetusta sekä sekaryhmä että pienryhmä. Esiopetuksen oppilasmääräksi on arvioitu 70 (+15) lasta.

Varhaiskasvatuksen määrärahat:

Kustannuspaikka			
4120-2 Varhaiskasvatus			
	TA 2014	LTK 2015	KJ 2015
Toimintatuotot	331 800	350 000	350 000
Toimintakulut	-3 577 587	-3 737 942	-3 741 722
Toimintakate	-3 245 787	-3 387 942	-3 391 722

Kulttuuri ja vapaa-aika

Tilapäisen henkilöstön palkkoihin varataan 2 000 euroa, jolla voidaan palkata Hannikaisen saliin heinäkuun ajaksi ääni- ja valomestareiden sijainen.

Asiantuntijapalkkioihin varattava 9 000 euroa kohdistuu myös yleisötilaisuuksien esiintyjien palkkioihin.

Asiakaspalvelujen ostot muilta kunnilta 49 000 euroa on korvaus Pielisen Karjalan musiikkiopistolle taiteen perusopetuksen mukaisen musiikinopetuksen järjestämisestä.

Euroopan Joululaulukaupungin kehittämiseen varataan 19 000 euroa, joka sisältää taiteellisen johtajan palkkion.

Kulttuuriesitysten ostoon varataan 30 000 euroa ja Nurmeksen Joulumusiikin tuottamiseen 12 000 euroa.

Porokylän päiväkodin taidehankintaan varataan 4 500 euroa, joka on puolet teoksen hankintakuluista. Toinen puoli katetaan Taiteen edistämiskeskuksen myöntämällä Prosentti rakennuskustannuksista taiteeseen -valtionavustuksella. Taiteen edistämiskeskuksesta on ilmoitettu että taidehankintaa tuetaan 4500 eurolla.

Kulttuurin kohdeavustuksiin varataan 13 000 euroa. Aikaisemmin kulttuurin avustuksiin sisältynyt 2 000 euroa kyläavustuksiin siirretään vapaa-aikapalveluiden puolelle.

Hannikaisen salin kalustohankintoihin varataan 39 755 euroa. Tämä sisältää elokuvaprojektorin päivittämisen (kokonaiskustannukset 13 000 euroa). Hankinnan ehtona on Suomen Elokuvasäätiöltä anottava avustus, joka on toteutuessaan vähintään 40% kustannuksista. Hannikaisen salin kalustohankintoihin ei ole erillistä investointimäärärahaa vaan hankintoja esitetään siirrettäväksi talousarvion tuloslaskelman menokohdalle Aineet, tarvikkeet ja tavarat (tili 4580 kalusto, luetteloitava).

Kirjastopalvelut:

Pielisen kirjastokimppa liittyy Vaara-kirjastoihin näillä näkymin huhtikuussa 2015 jolloin siirrytään käyttämään Koha-kirjastojärjestelmää. Liittymisen yhteydessä tarkastetaan mm. asiakkaiden maksut jotka pyritään mahdollisuuksien mukaan yhtenäistämään kaikissa Vaara-kirjastoissa.

Museopalvelut:

Vuoden 2015 talousarvion tulot on arvioitu korotetun pääsylippuhinnan perusteella Luetteloitavan kaluston osalta suurimman menoerän muodostavat kuljetuslaatikot, jotka on teetettävä mittojen mukaan taideteoksien väliaikaissäilytystä ja siirtoa varten. Rakennus- ja muuhun materiaaliin on varattu rahaa Ikolan ulkomuseon näyttelyn laajentamista varten.

Liikuntapalvelut:

Sotkan kuntalaiskäyttöä varten on varattu 22 000 euroa á 1 € Yhteensä 22 000 käyntikertaa. Sataman kioskiinteistön hoito ja ylläpito esitetään teknisen toimen hoidettavaksi/vuokrattavaksi vuoden 2015 alusta alkaen samojen periaatteiden mukaan kuin kaupungin muutkin kiinteistöt ovat.

Seniorikortin hintaa esitetään nostettavaksi 1.1.2015 alkaen samoin kuin uimakoulumaksujen. Liikuntaseurojen toiminta-avustusmäärärahaa on esityksessä pienennetty 5000 euroa joten avustuksen kokonaissummaksi jää 30 000 euroa.

Juniorikorttiin on varattu entiseen tapaan 14.000 € ja erityisliikuntapalvelujen osto 7 t/vko x 38 viikkoa säilyy entisellään.

Aluehallintoviraston liikuntapaikkojen perustamishankkeiden rahoitussuunnitelman mukaan Itä-Suomen aluehallintovirasto on asettanut hankkeet kiireellisyysjärjestykseen ja esittää että Nurmeksen kaupungin vuonna 1953 rakennetun keskustan urheilukentän peruskorjauksen tulisi saada valtionapua hankkeen läpiviemiselle. Lopullista päätöstä odotetaan vuoden 2014 loppuun mennessä valtion tulo- ja menoarvion valmistuttua. Hanke on teknisen toimen investointilistalla.

Nuorisotyö:

Loma-Nurmes Oy:lle maksettava nuorisotyön korvaus on 55.150 euroa ja Nuortenpaja Apajan korvaus 82.165 euroa, jotka sisältävät 3 % sopimus- ja indeksikorotuksia.

Nuorisotyön toiminta- ja kohdeavustuksiin on varattu 10.000 euroa entiseen tapaan. Kylätoiminnan avustuksiin on siirretty 2000 € kulttuuripalveluista aiemmin mainitun mukaisesti.

Esitys sisältää lisäksi Nuorisokahvilan sopimuksen irtisanomisen. Irtisanomisaika on 6 kk. Sopimuksen irtisanominen astuu voimaan aikaisintaan 1.4.2015. Vuoden 2015 irtisanomisajan tukiosuus on 3 kk x 3850 € eli yhteensä 11.550 € joka on varattu vuoden 2015 budjettiesitykseen.

Nuorten kesätoita varten on varattu 175 x 200 € eli yhteensä 35.000 euroa.

Kulttuuri ja vapaa-ajan määrärahat

Kustannuspaikka			
4130-2 Kulttuuri- ja vapaa-aika			
	TA 2014	LTK 2015	KJ 2015
Toimintatuotot	48 100	62 300	62 300
Toimintakulut	-1 845 663	-1 942 781	-1 942 781
Toimintakate	-1 797 563	-1 880 481	-1 880 481
Poistot ja arvonalentumiset	-21 790	-18 721	-18 721

Sivistyslautakunnan määrärahat yhteensä

Kustannuspaikka			
40-4 Sivistyspalvelukeskus			
	TA 2014	LTK 2015	KJ 2015
Toimintatuotot	533 000	589 200	546 600
Toimintakulut	-13 925 238	-14 342 043	-14 366 998
Toimintakate	-13 392 238	-13 752 843	-13 820 398
Poistot ja arvonalentumiset	-56 850	-18 721	-53 781

5.7. Rakennus- ja ympäristölautakunta

Rakennus- ja ympäristölautakunta toimii rakennusvalvonta-, maisematyölupa-, maa-aineslupa- ja ympäristönsuojeluviranomaisena. Päättää suunnitteluratkaisupäätöksistä ja kunnan toimivaltaan kuuluvista poikkeamisluvista sekä antaa kunnan lausunnot ELY-keskuksen toimivaltaan kuuluvista poikkeamislupa-asioista. Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu edistää, opastaa ja valvoo laadukkaasti rakennuskannan ja viihtyisän ympäristön syntymistä ja säilymistä sekä huolehtii yleisen edun huomioonottamisesta

RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖNSUOJELU

Vastuualueen päällikkö: Pirjo Hilonen

5110 RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖ

Tulosaluevastaava: Pirjo Hilonen

Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso/seurantatapa	Toteuma
Palvelut ja niiden vaikuttavuus		
Lupahakemusten käsittely aika sekä lupien käsittelyn asiakaslähtöisyys.	Lupien käsittelyaika max. 3 viikkoa/ järjestelmästä ja käsittelyaikojen aktiivinen seuraaminen.	
Kiinteistöjen kunnossapidon valvonta	Lupapäätökset oikeita ja päätökset pysyviä /valitusten määrä Rakennetun ympäristön säilyttäminen viihtyisänä. Tehdään vähintään 1-2 katselmuskierrospäivää/kaupunki	
Korjausneuvontapalveluiden järjestäminen	Avustuspäätökset oikeita ja käsittely viivytystä / valitusten määrä	
YMPÄRISTÖNSUOJELU		
1. Hoidetaan ensisijaisesti ympäristövaikutuksiltaan merkittävimmät tehtävät.	1. Ympäristöhaittoja pystytty estämään ja jälkihoidosta aiheutuvat kustannukset on minimoitu/ ympäristövahinkojen määrä.	
2. Valvontasuunnitelman ja -ohjelman tekeminen.	2. Suunnitelma tehty/ei tehty.	
3. Lupahakemusten ja ilmoitusten käsittely.	3. Hakemukset ja ilmoitukset on käsitelty viivytystä/ käsittelyajat.	
4. Lupien ja rekistereihin merkittyjen toimintojen valvonta.	4. Säännöllinen valvonta/ tarkastusten lkm.	
5. Vesihuoltolain ja jätevesiasetuksen mukaiset tehtävät.	5. Vesihuoltolaitosten verkostoihin liittymättömät tiedot/vapautushakemusten ja päätösten lkm. Jätevesijärjestelmien kunnostamisen jatkoaikahakemusten käsittely/hakemusten ja päätösten lkm.	
6. Jätelain ja jätehuoltomääräysten valvonta.	6. Jätehuolto hoidettu jätelain ja jätehuoltomääräysten mukaisesti/tarkastusten/valitusten lkm.	
Taloudelliset resurssit		
Taloudelliset resurssit turvataan	Rakennuspalvelun resurssit turvataan mahdollistamalla järjestelmien kehittäminen sekä riittävällä henkilöstömäärällä.	
ATK-ohjelmistojen kehittäminen	Ajantasalla pysyminen ja olemassa olevien resurssien oikea hyödyntäminen / Lupakäsittelyaikojen lyheneminen sekä työaikojen noudattaminen	
Prosessit ja rakenteet		
Palvelutason mukaan mitoitettu henkilöstön määrä ja osaaminen. mm. kokoaikaisen lvi-tarkastajan palkkaaminen.	Määritetyssä työajassa suoriudutaan lakisääteisten ja muiden määritettyjen tehtävien hoidosta/työajan seuranta.	
	YMPÄRISTÖNSUOJELU	

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso/seurantatapa	Toteuma
YMPÄRISTÖNSUOJELU Lakisääteisten tehtävien hoitamiseen riittävä henkilöstö. Määräaikaisen ympäristönsuojelutarkastajan palkkaaminen; vesihuoltolain ja jätevesiasetuksen mukaiset tehtävät.	Hakemusten ja selvitysten käsittelyajat kuntalaisten kannalta kohtuulliset/käsittelyajat.	
Uudistuminen ja henkilöstön työkyky Ammattitaidon ylläpitäminen ja kehittäminen.	Koulutukseen sekä alan seminaareihin osallistuminen vähintään 1- 5 pv per.henkilö / Koulutuskalenteri Ammattikirjallisuuden hankkiminen.	
Yhteisten virkistyspäivien järjestäminen ja hyvän työilmapiirin ylläpito.	Pyritään järjestämään 2 kertaa /vuodessa.	

Rakennus- ja ympäristölautakunnan määrärahat

Kustannuspaikka			
5110-2 Rakennus- ja ympäristölautakun			
	TA 2014	LTK 2015	KJ 2015
Toimintatuotot	55 500	64 500	64 500
Toimintakulut	-288 767	-280 365	-240 365
Toimintakate	-233 267	-215 865	-175 865

5.8. Tekninen lautakunta

Tekninen lautakunta huolehtii yhdyskuntarakentamisen edellytyksistä, yleisistä alueista ja kunnallisteknisistä verkostoista yksityisteiden hallinnosta, vesi- ja viemärilaittoiminnoista ja koko kunnan vesihuollon kehittämisestä ja alueellisesta vesihuollon yleissuunnittelusta, rakennusten ja toimitilojen sekä niihin liittyvien laitteiden rakentamisesta ja ylläpidosta ja kaupungille kuuluvalla osalla pelastustoimesta (Nurmes) ja öljyvahinkojen torjunnasta sekä jätehuollosta.

Hallintokunnan TA-esitykseen sisältyvän tuottavuusohjelman yhteenveto, euroa	2014	2015	2016	2017	2018	toimenpide
Toimitilamuutokset	15000	50000	35000	35000	35000	2014-15: Lehtovaaran koulu. 2015-18 Keskustan koulu
Henkilöstöjärjestelyt	40000	30000	60000	30000	30000	2014: vuokratalojen kiinteistönhoito, 1 htv. 2015: 1htv. 2016: 2 htv. 2017:1 htv. 2018: 1 htv
Muut toiminnan muutokset	70000	0	0	0	0	Toimitila-asiamiehen ostopalvelusopimus
Yhteensä	125000	80000	95000	65000	65000	

5210 TEKNISEN VIRASTON HALLINTO
Tulosaluevastaava: Raija Puumalainen

5210 Teknisen viraston hallinto

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso/seurantatapa	Toteuma
Palvelut ja niiden vaikuttavuus Viraston ulkoisten ja sisäisten hallintopalvelujen taso	Hallintopalvelujen kehittäminen	

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso/seurantatapa	Toteuma
Taloudelliset resurssit		
Henkilöstötarpeen arviointi /henkilöstöressurssien oikea kohdentaminen virastotasolla	Hallinnon tehtävien organisointi (Lieksa ja Nurmes)	
Prosessit ja rakenteet		
Hallinnon toiminnan tehostaminen	Tuntipalkkojen ja matkojen tallentaminen sähköisesti palkkaohjelmaan (Nurmes)	
Uudistuminen ja henkilöstön työkyky		
Henkilöstön koulutusohjelma	Koulutuksiin osallistuminen	

Teknisen hallinnon määrärahat

Kustannuspaikka			
5210-2 Tekninen hallinto			
	TA 2014	LTK 2015	KJ 2015
Toimintatuotot	1 000	1 000	1 000
Toimintakulut	-830 099	-822 848	-822 848
Toimintakate	-829 099	-821 848	-821 848

5220 TOIMITILAT

Vastuualueen päällikkö/tulosyksikkövastaava: Pirjo Torvinen

5230 Suunnittelu ja rakentaminen

5240 Rakennusten kunnossapito

5250 Kiinteistöhoito

5260 Puhtauspalvelut

Vastuualueen päällikkö/tulosaluevastaava: Pirjo Torvinen

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso/seurantatapa	Toteuma
Palvelut ja niiden vaikuttavuus		
Kunnossa olevat, turvalliset kiinteistöt	Kiinteistöjen kunnan järjestelmällinen selvittäminen ja ongelmakohtien poistaminen	
Taloudelliset resurssit		
Tarpeettomien kiinteistöjen realisointi	Surpeenvaaran ja Merilän koulujen sekä Mähkön päiväkodin ja Lamminkyläntie 3:n myynnit Lehtovaaran koulujen myynti tai purku, Keskustan koulun tulevaisuuden tarveselvitys.	
Prosessit ja rakenteet		
Tarpeen mukaiset henkilöstöjärjestelyt Eläkkeelle jäävien avainhenkilöiden virkojen ja toimien täyttäminen	Puuttuvan toimitilapäällikön viran täyttäminen Yhteistyömahdollisuudet rakennusvalvonnan kanssa lvi-tekniikan tai –insinöörin palkkaamiseksi Eläköityvien työnjohtajien toimien täyttäminen.	
Uudistuminen ja henkilöstön työkyky		
Ajantasakoulutuksen hankkiminen	Työkyvyn ylläpitäminen kuormittamatta ylimääräisillä tehtävillä (ei jatkuvia otomääräyksiä).	

Toimitilojen määrärahat:

Kustannuspaikka			
5220-2 Toimitilat			
	TA 2014	LTK 2015	KJ 2015
Toimintatuotot	4 747 500	5 357 296	5 748 384
Toimintakulut	-3 436 956	-3 675 289	-3 573 289
Toimintakate	1 310 544	1 682 007	2 175 095
Poistot ja arvonalent	-2 228 100	-1 795 400	-1 795 400

KUNTATEKNIikka

Vastuualueen päällikkö: Tuomo Kotilainen

5230 MAANKÄYTTÖ

Tulosaluevastaava: Martti Piironen

5270 Kaavoitus
5280 Paikkatiedot5290 Maapankki
5300 Metsätalous

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso/seurantatapa	Toteuma
Palvelut ja niiden vaikuttavuus		
Kaavoituksen ja kaupunkimittauksen sujuvuus.	Tärkeimmät kaavoitustoimenpiteet ja kaupunkimittaukset suoritetaan viivytyksettömästi. Uuden houkuttelevan omakotialueen kaavoitusta jatketaan Nurmeksessa	
Maapoliittikan tasokkuus.	Maapoliittisen ohjelman ja tonttien luovutusehtojen noudattaminen.	
Metsien tehokas käyttö.	Metsäsuunnitelman toteuttaminen ja metsienhoitopalveluja valvotaan tehokkaasti.	
Kaupunkilaiset, sidosryhmät ja hyvinvointi	Hyvä ja oikea-aikainen sekä asiakaslähtöinen palvelu	
Prosessit ja rakenteet		
Varahenkilöjärjestelmän selkeyttäminen.	Varahenkilöt nimetään tarpeen mukaan	
Toiminnan kehittäminen ja tehostaminen	Käydään läpi toiminnan kehittämistä ja tehostamista tiimin latu- / kuukausikokouksissa	
Ajan tasalla pysyminen, ja työkyvyn parantaminen.	Koulutuksen oikea kohdistaminen 1-4 pv/v/hlö, ja sairauspoissaolojen väheneminen keskimäärin 3 pv/v/hlö.	

5240 KADUT JA YLEISET ALUEET

Tulosaluevastaava: Ilkka Puumalainen

5310 Liikenneväylät
5320 Yksityistiet
5330 Yleiset alueet
5340 Puistot ja leikkipaikat5360 Satamatoiminta
5370 Jätehuolto
5380 Konevarikko ja varastot

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso/seurantatapa	Toteuma
Palvelut ja niiden vaikuttavuus		
Katujen, satamien, yleisten alueiden, leikkipaikkojen, puistojen, viheralueiden sekä Nurmeksien liikuntapaikkojen hoito, kunnossapito ja investoinnit	Kunnossapitolain 31.8.1978/669 sekä teknisen lautakunnan päätösten mukainen hoitotaso. Palaute kuntalaisilta	
Omien konevarikoiden ja varastojen järkevä käyttö/ ylläpito	Konekannan päivitys ja suunnittelu tarvetta/ resursseja vastaaviksi Nurmeksien varaston tarpeellisuusselvitys 2015 aikana	
Yksityistiet	Yhtenäinen avustuskäytäntö Pysyvän asutuksen teiden ylläpidon turvaaminen	

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso/seurantatapa	Toteuma
Taloudelliset resurssit		
Talousarvion noudattaminen	Talousseuranta	
Kustannusvertailu	Liekka/ Nurmes vertailu	
Prosessit ja rakenteet		
Liikenneturvallisuuden parantaminen	Valaistuksen, tiemerkintöjen ja liikenne- merkkien uusiminen Koulumatkan turvallisuuden parantami- nen	
Uudistuminen ja henkilöstön työkyky		
Riittävä resursointi	Ennakointi/ kausityöntekijät	
Hyvän työilmapiirin ylläpito	Palaute	

5250 VESIHUOLTO

Tulosaluevastaava: Kari Kananen

5400 Vesilaitos

5410 Viemärlaitos

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso/seurantatapa	Toteuma
Palvelut ja niiden vaikuttavuus		
Laitosten menestyksellä toiminnallinen hoito, ja kuluttajien elämän sujuvuus.	Käyttöveden ja puhdistetun jäteveden laatu määräysten mukaiset. Vedenjakelun keskeytykset.	
Taloudelliset resurssit		
Taksarakenteet VVY:n suosituksen mukaiset.	Taksat valtakunnan keskitasoa.	
Investointien oikea kohdennus.	Käyttövarmuuden nosto.	
Tulot katettava menot.	Nolla tulos. Tilinpäätös.	
Prosessit ja rakenteet		
Liekkan ja Nurmeksen Veden yhteishankinnat	Kustannussäästöt.	
Uudistuminen ja henkilöstön työkyky		
Henkilöstö	Riittävät resurssit	

Kuntatekniikan määrärahat:

Kustannuspaikka

5230-2 Kuntatekniikka

	TA 2014	LTK 2015	KJ 2015
Toimintatuotot	1 859 050	1 910 950	1 910 950
Toimintakulut	-2 851 550	-2 988 983	-2 988 983
Toimintakate	-972 500	-1 058 033	-1 058 033
Poistot ja arvonalentumise	-889 800	-1 061 300	-1 061 300

Teknisen lautakunnan määrärahat yhteensä

Kustannuspaikka

520-3 Tekninen lautakunta

	TA 2014	LTK 2015	KJ 2015
Toimintatuotot	6 607 550	7 269 246	7 660 334
Toimintakulut	-7 118 605	-7 487 120	-7 385 120
Toimintakate	-491 055	-197 874	295 214
Poistot ja arvonalentumiset	-3 117 900	-2 856 700	-2 856 700

5.9. Käyttötalousosa yhteensä

Kustannuspaikka			
541-5 Nurmes			
	TA 2014	LTK 2015	KJ 2015
Toimintatuotot	11 881 938	11 264 456	11 605 944
Toimintakulut	-59 926 032	-53 369 234	-59 934 563
Toimintakate	-48 024 094	-42 084 778	-48 308 619
Poistot ja arvonalentumiset	-3 261 712	-2 937 021	-2 972 081

5.10. Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	TA 2014	2014 E	LTK 2015	KJ 2015	KJ 2016	KJ 2017	KJ 2018
Toimintatuotot	11 882	11 882	11 264	11 606	10 843	10 888	10 888
Myyntituotot	3 785	3 785	3 715	3 672	3 554	3 554	3 554
Maksutuotot	1 957	1 957	1 260	1 260	541	541	541
Tuet ja avustukset	948	948	726	719	539	539	539
Muut toimintatuotot	5 191	5 191	5 563	5 954	6 209	6 254	6 254
Valmistus omaan käyttöön	20	20	20	20	20	20	20
Toimintakulut	-59 926	-60 193	-59 915	-59 935	-59 310	-60 782	-63 205
Henkilöstökulut	-20 624	-20 624	-16 746	-17 118	-14 024	-14 206	-14 390
Palkat ja palkkiot	-15 233	-15 233	-12 316	-12 419	-9 903	-10 051	-10 202
Henkilösivukulut	-5 391	-5 391	-4 430	-4 699	-4 122	-4 155	-4 188
Eläkekulut	-4 521	-4 521	-3 726	-3 989	-3 558	-3 583	-3 609
Muut henkilösivukulut	-870	-870	-705	-710	-564	-572	-579
Palvelujen ostot	-28 432	-28 698	-32 760	-32 597	-36 944	-38 152	-40 306
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 723	-2 723	-2 904	-2 819	-2 773	-2 801	-2 829
Avustukset	-4 032	-4 032	-3 016	-2 982	-1 640	-1 656	-1 673
Muut toimintakulut	-4 115	-4 115	-4 489	-4 419	-3 928	-3 967	-4 007
Toimintakate	-48 024	-48 291	-48 631	-48 309	-48 447	-49 874	-52 297
Verotulot	23 613	24 060	24 476	24 277	24 734	25 989	26 348
Valtionosuudet	26 971	26 780	26 774	26 945	27 544	28 421	29 058
Rahoitustuotot ja -kulut	30	81	126	124	102	83	86
Korkotuotot	40	40	40	40	40	40	40
Muut rahoitustuotot	305	305	320	320	320	320	320
Korkokulut	-265	-214	-204	-206	-228	-247	-244
Muut rahoituskulut	-50	-50	-30	-30	-30	-30	-30
Vuosikate	2 590	2 630	2 745	3 037	3 933	4 619	3 195
Poistot ja arvonalentumiset	-3 262	-3 262	-2 937	-2 972	-2 894	-2 805	-2 613
Satunnaiset erät	0		-5	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot	0		0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0		-5	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-672	-631	-197	65	1 038	1 814	583
Poistoeron muutos	406	406	406	406	406	406	406
Varausten muutos	0		0	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0		0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alij.)	-266	-225	209	471	1 444	2 220	989
Kumulatiivinen ylijäämä	5 413		5 622	6 093	7 537	9 757	10 746
Vuosikate/asukas	319	325		379	495	586	408

6. INVESTOINTIOHJELMA

Jos investoinnin hankintameno jakautuu kahdelle tai useammalle vuodelle, tämän taloussuunnitelman hyväksymisellä vahvistetaan ko. hankkeen kokonaiskustannusarvio. Investoinnin hankintameno jakotusta taloussuunnitelmassa voidaan tarkistaa kokonaiskustannusarvion rajoissa talousarviossa, lisätalousarviossa tai tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä taikka erillisellä valtuuston päätöksellä.

Hankkeet, jotka on merkitty investointiosassa merkinnällä re (=rahoitusehto) voidaan toteuttaa vain jos valtionosarahoitus toteutuu.

	2015	2016	2017	2018	Yhteensä
INVESTOINTIOHJELMA T€					
Aineettomat oikeudet	543	0	0	0	543
Maa- ja vesialueet	0	100	100	100	300
Koneet ja kalusto	0	300	0	0	300
Osakkeet ja osuudet					0
Rakennukset	2 155	1 450	1 030	2 050	6 685
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 680	1 569	2 153	1 280	6 682
Yhteensä	4 378	3 419	3 283	3 430	14 510
Rahoitusosuus	-25	-222	-367	0	-614
Nettoinvestointi	4 353	3 197	2 916	3 430	13 896

NURMEKSEN KAUPUNKI

Investointi	2015	2016	2017	2018	Perustelu
Rakennukset					
Kaupungintalo	100	500	0		Peruskorjaus
Porokylän päiväkot	1 300				Uudisrakennus
Nurmes-talo			100	1 200	Suunnittelu / Peruskorjaus 1 vaihe
Kyrölän palvelukeskus	180				Sisäilmakorjauksia
Paloasema				100	Peruskorjaus
Hyvärilän kurssirakennus				200	Kurssirakennuksen IV, PTS-työt
Pompannappi			80	450	Huoneistoremontti + LVI-suunnittelu
Kirkkokadun koulu	100	100	200		Puukoulun ikkunoiden korjaus ja jul
Kuusikumpu	80	500	250		Sprinklaus, IV
Rekulan päiväkot	100	350	400		Sisäilmakorjauksia
Tekninen virasto					Peruskorjaus
Bomban kesäteatterin katsomo	95				Kesäteatterin kattaminen (työn osu
Bomban kesäteatterin katsomo	-25				RE(tarvikkeet)
Hyvärilän retkeilymaja				100	Peruskorjaus
Hyvärilän retkeilymaja					Avustus
Hannilan päiväkot	200				Sisäilmakorjaukset
	2 130	1 450	1 030	2 050	

Kadut ja yleiset alueet

Edellisen vuoden kohteiden viimeistely	20	20	20	20	
Jaakkolantie	250				Peruskorjaus ja päällystys
Laamilantie (800 m) + KLV (1400m + 400 m)		300	100		Peruskorjaus ja päällystys
Laamilantie + KLV, valaistus		20			
Ikolantien KLV:n kunnostus (toinen puoli)			20		
Pohjoistie	200				Rakenteet ja päällystys
Pohjoistie, valaistus	20				
Kirkkokatu, jalkakäytävät	100				
Kotiniementie (650 m)			160	70	Peruskorjaus ja päällystys
Kotiniementie, valaistus			20		
Peltotien alku, Terottajantie		50			Kunnostusta
Pöpöläntie		10	200	200	
Pitkämäentie	100				Päällystevaurioiden korjaus
Kaavakadut	100	100	100	100	Pintausta
KLV:n kunnostus			30		Väli TB-Bomban risteys
Valaistuksen uusiminen, Kirkkokatu		150	150	150	Väli tori-kirkko ja Mikonsalmen
Sillat			300	300	Saneeraus (Re)
Sillat			-100		Avustus
Keskustan urheilukenttä		439	890		RE/Peruskorjaus
Keskustan urheilukenttä		-132	-267		Avustus
Voimatie	250				Uusi katu
Voimatie, valaistus	10				
Biotermiinalikenttä (KME kenttä)	150				
Pesuhallin piha ja päällystys	90				
Venevalkamat	20				Ylikylä, Koudansalmi
	1 310	957	1 623	840	

Nurmeksen Vesi

Känkkäälän vesihuolto	50				
Laamilantie		40			
Jv-pumppaamon saneeraus	110	40	40	40	
Tonttijohdot	10	10	10	10	
Viemäriverkoston saneeraus	120	40	40	40	
Asevelitien vesihuollon saneeraus	60				
Höljäkän jv-puhdistamon saneeraus			80		
Jv-pumppaamoiden automaatio	20	20			
Vanha Laamila		150			
Pohjoispää		100			
Kötsinmäen vedenottamo		80			
Varaus			260	350	
	370	480	430	440	

Tekninen lautakunta yhteensä

3 810	2 887	3 083	3 330

Sivistyslautakunta		210			
Kirjastoauto		300			
		-90			
Kaupunginhallitus	543	100	100	100	
Aineettomat oikeudet	543				Laajakaistan kuntaosuus
Maanhankinta	0	100	100	100	
Nettomenot yhteensä	4 353	3 197	3 183	3 430	
Menot	4 378	3 419	3 550	3 430	
Rahoitusouudet	-25	-222	-367	0	

7. RAHOITUSOSA

Perustelut

Vesihuoltolaitokseen sijoitetun jäännöspääoman tuottona tuloutetaan 4 %.

8110-1 Rahoitus	TA 2014	LTK 2015	KJ 2015	SV 2016	SV 2017	SV 2018
Verotulot	23 613 000	24 476 000	24 277 000	24 734 000	25 989 000	26 348 000
5000 Kunnan tulovero	20 133 000	20 705 000	20 489 000	21 087 000	22 187 000	22 446 000
5100 Kiinteistövero	1 653 000	1 679 000	1 696 000	1 696 000	1 696 000	1 696 000
5200 Osuus yhteisöveron tuotosta	1 827 000	2 092 000	2 092 000	1 951 000	2 106 000	2 206 000
Valtionosuudet	26 971 000	26 774 000	26 945 000	27 544 000	28 421 000	29 058 000
5860 Kunnan peruspalv.valt.osuus	22 724 000	21 541 000	21 712 000	22 298 000	23 556 000	24 193 000
5861 Verotul.perust.valt.os.tasaus	5 897 000	6 495 000	6 495 000	6 508 000	6 127 000	6 127 000
5862 Järjestelmämuutoksen tasaus	0	0	0	0	0	0
5863 Opet.-ja kult.toim.muut valt.o	-1 650 000	-1 262 000	-1 262 000	-1 262 000	-1 262 000	-1 262 000
Rahoitustuotot ja -kulut	30 000	126 000	123 533	101 520	83 112	86 433
Korkotuotot	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000
6000 Korkotuotot antolain. ulkopuol	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000
6020 Korkotuot. sijoituksista ja ta	0	0	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	305 000	320 000	320 000	320 000	320 000	320 000
6100 Osinkotuotot ja osuuspääomien	300 000	310 000	310 000	310 000	310 000	310 000
6120 Verotilitysten korot ja korotu	0	0	0	0	0	0
6130 Viivästyskorot	5 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
6170 Muut rahoitustuotot	0	0	0	0	0	0
Korkokulut	-265 000	-204 000	-206 467	-228 480	-246 888	-243 567
6210 Korkokulut lain. ulkopuolisilt	-265 000	-204 000	-206 467	-228 480	-246 888	-243 567
Muut rahoituskulut	-50 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
6310 Verotilitysten korot	0	0	0	0	0	0
6320 Viivästyskorot ja korotukset	0	0	0	0	0	0
6360 Arvonalent.vaiht.vast.rah.varo	-41 000	-21 000	-21 000	-21 000	-21 000	-21 000
6380 Muut rahoituskulut	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000
Rahoitusosa yhteensä	50 614 000	51 376 000	51 345 533	52 379 520	54 493 112	55 492 433

RAHOITUSLASKELMA

	2014 E	LTK 2015	KJ 2015	KJ 2016	KJ 2017	KJ 2018
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	2 630		3 037	3 933	4 619	3 195
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät						
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-4 014		-4378	-3419	-3550	-3430
Rahoitusosuudet investointeihin	0		25	222	367	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0					
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 384		-1 316	736	1 436	-235
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset						
Antolainasaamisten vähennykset	42					
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 000		3 000	3 000	2 000	2 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 013		-2 265	-2 157	-2 261	-2 445
Lyhytaikaisten lainojen muutos						
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalmiuden muutokset	289		289	289	289	
Rahoituksen rahavirta	1 318		1 024	1 132	28	-445
Rahavarojen muutos	-66		-292	1 867	1 464	-680
Rahavarat 31.12.	2 229		1 937	3 804	5 268	4 589
Rahavarat 1.1.	2 294		2 229	1 937	3 804	5 268
Lainasalkku	13 028		13 763	14 606	14 345	13 900
asukasluku	8091		8017	7949	7888	7833
per asukas	1610		1717	1837	1819	1775